

דוחות כספיים מאוחדים של

מפעל הפיס (חל"צ)

ליום 31 בדצמבר 2017

עמוד

2	דוח רואה החשבון המבקר
3	דוחות מאוחדים על המצב הכספי
4	דוחות מאוחדים על הרווח או ההפסד והפסד כולל אחר
5	דוחות מאוחדים על השינויים בהון
6-7	דוחות מאוחדים על תזרימי המזומנים
8-54	באורים לדוחות הכספיים המאוחדים

דוח רואה החשבון המבקר

לחברי מפעל הפיס (חל"צ)

ביקרנו את הדוחות המאוחדים על המצב הכספי המצורפים של **מפעל הפיס (חל"צ)** (להלן: "החברה"), לימים 31 בדצמבר 2017 ו-2016 ואת הדוחות המאוחדים על הרווח או ההפסד והפסד הכולל אחר, הדוחות על השינויים בהון והדוחות על תזרימי המזומנים לכל אחת מהשנים שהסתיימו באותם תאריכים. דוחות כספיים אלה הינם באחריות הדירקטוריון וההנהלה של החברה. אחריותנו היא לחוות דעה על דוחות כספיים אלה בהתבסס על ביקורתנו.

ערכנו את ביקורתנו בהתאם לתקני ביקורת מקובלים בישראל, לרבות תקנים שנקבעו בתקנות רואי חשבון (דרך פעולתו של רואה חשבון), התשל"ג - 1973. על פי תקנים אלה נדרש מאיתנו לתכנן את הביקורת ולבצעה במטרה להשיג מידה סבירה של ביטחון שאין בדוחות הכספיים הצגה מוטעית מהותית. ביקורת כוללת בדיקה מדגמית של ראיות התומכות בסכומים ובמידע שבדוחות הכספיים. ביקורת כוללת גם בחינה של כללי החשבונאות שיושמו ושל האומדנים המשמעותיים שנעשו על ידי הדירקטוריון וההנהלה של החברה וכן הערכת נאותות ההצגה בדוחות הכספיים בכללותה. אנו סבורים שביקורתנו מספקת בסיס נאות לחוות דעתנו.

לדעתנו, הדוחות הכספיים הנ"ל משקפים באופן נאות, מכל הבחינות המהותיות, את המצב הכספי של החברה והחברה המאוחדת שלה לימים 31 בדצמבר 2017 ו-2016 ואת תוצאות פעולותיהן, השינויים בהון ותזרימי המזומנים שלהן, לכל אחת מהשנים שהסתיימו באותם תאריכים בהתאם לתקני דיווח כספי בינלאומיים (IFRS).

מבלי לסייג את חוות דעתנו הנ"ל, אנו מפנים את תשומת הלב לאמור בבאור 17.ב. לדוחות הכספיים בדבר בקשות לאישור תובענות ייצוגיות נגד החברה ותביעות נוספות אשר טרם ניתן להעריך או שלא ניתן לחשב את החשיפה הכספית בגינן.

RSM שיף - הזנפרץ ושות'
רואי חשבון

29 באפריל 2018

מאוחד		באור	
2016	2017		
ליום 31 בדצמבר			
אלפי שקלים חדשים			
331,880	314,661	5	נכסים שוטפים
562,060	400,907	6א	מזומנים ושווי מזומנים
(*) 3,051,458	3,195,826	7	פיקדונות בתאגידים בנקאיים
172,296	179,028	8	ניירות ערך סחירים
16,096	13,424	9	משווקים ולקוחות מלאי
670	626	18יב	מקדמות לרשויות מקומיות
(*) 9,789	9,435	10	חייבים אחרים
4,144,249	4,113,907		
			נכסים לא שוטפים
213,974	180,233	ב6	פקדונות בתאגידים בנקאיים
166,878	189,507	7	ניירות ערך סחירים
155,400	142,843	11	רכוש קבוע, נטו
43,974	37,859	12	נכסים בלתי מוחשיים, נטו
1,157	2,027	13	חייבים אחרים
-	500,000	18ח	מקדמות על חשבון מענקים למשרד האוצר
581,383	1,052,469		
4,725,632	5,166,376		
			התחייבויות שוטפות
189,994	164,673	14	זכויות שטרם נפדו כולל זכויות לתשלום לשיעורין
48,323	62,715	15	ספקים ונותני שרותים
29,939	35,620	16	זכאים ויתרות זכות הפרשות ושעבודים
961	2,474	17	מענקים לרשויות מקומיות בביצוע
1,532,360	1,629,183	18	מענקים לרשויות מקומיות לניצול
1,110,572	1,264,999	18	מענקים בגין הקמת כיתות לימוד וגני ילדים
1,122,025	1,316,024	18	מענקים והקצבות אחרים
228,081	201,056	18יד	התחייבויות בשל הטבות לעובדים
24,538	31,084	19	
4,286,793	4,707,828		
195,477	221,923	19	התחייבויות לא שוטפות
			התחייבויות בשל הטבות לעובדים
243,362	236,625	20	הון
4,725,632	5,166,376		

(*) סווג מחדש.

הבאורים המצורפים מהווים חלק בלתי נפרד מהדוחות הכספיים.

מר דב קרומר סמנכ"ל כספים ומשנה למנכ"ל	מר עמרי לוטן מנכ"ל	מר עוזי דיין יו"ר הדירקטוריון	29 באפריל 2018 תאריך אישור הדוחות הכספיים
---	-----------------------	----------------------------------	---

מאוחד			
לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר			
2016	2017	באור	
אלפי שקלים חדשים			
6,670,642	7,365,765		הכנסות מהגרלות
4,331,840	4,791,720		זכיות
2,338,802	2,574,045		רווח גולמי
985,639	1,041,341	21	הוצאות הקשורות בהגרלות
77,161	75,529	22	הוצאות הנהלה וכלליות
291	2,757	23	הוצאות אחרות, נטו
<u>1,275,711</u>	<u>1,454,418</u>		רווח לפני הוצאות בשל מענקים והקצבות
			הוצאות בשל מענקים והקצבות
824,328	651,186		מענקים בגין הקמת כיתות לימוד וגני ילדים
824,328	839,000	24	מענקים לרשויות מקומיות
136,224	114,737	25	מענקים והקצבות אחרים
(449,419)	(2,700)	28	בניכוי מענקים המיוחסים לפעילות שהופסקה
<u>1,335,461</u>	<u>1,602,223</u>		סך הכל הוצאות בשל מענקים והקצבות
(59,750)	(147,805)		הפסד לפני מימון
63,106	176,178	26	הכנסות מימון
(16,113)	(15,014)	27	הוצאות מימון
<u>46,993</u>	<u>161,164</u>		
(12,757)	13,359		רווח (הפסד) השנה מפעילויות נמשכות
-	-	28	רווח מפעילות שהופסקה, נטו
(12,757)	13,359		רווח (הפסד) נקי
10,208	(20,096)	19	רווח (הפסד) אקטוארי כולל אחר בגין תוכניות הטבה מוגדרת
<u>(2,549)</u>	<u>(6,737)</u>		הפסד כולל השנה

הבאורים המצורפים מהווים חלק בלתי נפרד מהדוחות הכספיים.

עודפים	קרן לפרויקט מלגות הפיס	קרן לתרבות ואמנות	קרנות אחרות	סה"כ	
אלפי שקלים חדשים					
225,000	12,069	6,542	2,300	245,911	יתרה ליום 1 בינואר 2016
(12,757)	-	-	-	(12,757)	הפסד השנה
10,208	-	-	-	10,208	רווח כולל אחר השנה
(2,549)	-	-	-	(2,549)	סך הכל הפסד כולל השנה
2,549	(4,719)	3,070	(900)	-	יעוד סכומים על ידי ההנהלה
225,000	7,350	9,612	1,400	243,362	יתרה ליום 31 בדצמבר 2016
13,359	-	-	-	13,359	רווח השנה
(20,096)	-	-	-	(20,096)	הפסד כולל אחר השנה
(6,737)	-	-	-	(6,737)	סך הכל הפסד כולל השנה
6,737	(2,453)	(4,284)	-	-	יעוד סכומים על ידי ההנהלה
225,000	4,897	5,328	1,400	236,625	יתרה ליום 31 בדצמבר 2017

הבאורים המצורפים מהווים חלק בלתי נפרד מהדוחות הכספיים.

מאוחד		
לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר		
2016	2017	
אלפי שקלים חדשים		
		<u>תזרימי מזומנים מפעילות שוטפת</u>
		רווח (הפסד) השנה
		רווח מפעילות שהופסקה, נטו
		<u>רווח (הפסד) מפעילויות נמשכות</u>
(12,757)	13,359	
-	-	
<u>(12,757)</u>	<u>13,359</u>	
		<u>התאמות הדרושות להצגת תזרימי המזומנים מפעילות שוטפת:</u>
		<u>התאמות לסעיפי רווח או הפסד</u>
		הכנסות מימון, נטו שהוכרו ברווח לשנה
		פחת
		הפסד הון ממימוש רכוש קבוע
		שינוי בהתחייבויות בשל סיום יחסי עובד-מעביד, נטו
		מענקים והקצבות שהוכרו ברווח לשנה
(44,818)	(166,034)	
47,496	42,858	
1,477	2,883	
2,010	3,724	
1,335,462	1,602,223	
<u>1,341,627</u>	<u>1,485,654</u>	
		<u>שינויים בסעיפי נכסים והתחייבויות</u>
		עליה במשווקים ולקוחות
		ירידה (עליה) במלאי
		ירידה (עליה) בחייבים אחרים
		עליה בחייבים אחרים לזמן ארוך
		עליה (ירידה) בספקים ונותני שירותים
		עליה (ירידה) בזכאים ויתרות זכות
		ירידה (עליה) בזכויות שטרם נפדו
		ירידה (עליה) בהפרשות
(5,268)	(6,732)	
(2,231)	2,672	
(1,054) (*)	354	
(838)	(828)	
(11,685)	12,090	
(9,151)	5,681	
17,056	(25,291)	
(1,539)	1,513	
<u>(14,710)</u>	<u>(10,541)</u>	
		<u>מזומנים ששולמו והתקבלו במהלך השנה עבור:</u>
		תקבולי ריבית
		תשלומים בגין זכויות לתשלום לשיעורין
		תשלומי מענקים והקצבות
		מקדמות על חשבון מענקים למשרד האוצר
99,764	109,792	
(5,902)	(1,795)	
(925,616)	(1,184,659)	
-	(500,000)	
<u>(831,754)</u>	<u>(1,576,662)</u>	
<u>495,163</u>	<u>(101,549)</u>	
482,406	(88,190)	
198,418	704	
<u>680,824</u>	<u>(87,486)</u>	
		<u>מזומנים נטו - פעילות שוטפת נמשכת</u>
		<u>מזומנים נטו שנבעו מפעילות שוטפת בגין פעילות מופסקת</u>
		<u>מזומנים נטו - פעילות שוטפת</u>

(*) סווג מחדש.

מאוחד	
לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר	
2016	2017
אלפי שקלים חדשים	

2016	2017	
(40,896)	(25,132)	תזרימי מזומנים מפעילות השקעה
101	424	רכישת רכוש קבוע ונכסים בלתי מוחשיים
(*) (512,991)	(101,137)	תמורה ממכירת רכוש קבוע
(484,597)	197,543	השקעה בניירות ערך סחירים, נטו
(1,038,383)	71,698	פיקדונות בתאגידים בנקאיים, נטו
		מזומנים נטו שנבעו מפעילות (ששימשו לפעילות) השקעה
(357,559)	(15,788)	ירידה במזומנים ושווי מזומנים
690,857	331,880	יתרת מזומנים ושווי מזומנים לתחילת השנה
(1,418)	(1,431)	השפעת השינויים בשערי חליפין על יתרות מזומנים המוחזקות במטבע חוץ
331,880	314,661	יתרת מזומנים ושווי מזומנים לסוף השנה
9,324	11,685	נספח ב - פעילות שאינה כרוכה בתזרימי מזומנים
		רכישת רכוש קבוע ונכסים בלתי מוחשיים באשראי ספקים

(*) סווג מחדש.

הבאורים המצורפים מהווים חלק בלתי נפרד מהדוחות הכספיים.

באור 1 - כללי

א. מפעל הפיס (להלן: "החברה" או "המפעל") נוסד בשנת 1951 כחברה מוגבלת בערבות ללא הון מניות, אשר חבריה הינם נציגי השלטון המקומי. בעקבות כניסת חוק החברות, תשנ"ט-1999 הפך המפעל לחברה עם הון מניות ללא ערך נקוב. למפעל דירקטוריון הכולל נציגי שלטון מקומי, נציגי הממשלה ונציגי ציבור. ביום 29 באפריל 2012 נרשם המפעל כחברה לתועלת הציבור כמשמעותה בחוק החברות, תשנ"ט-1999.

ב. הגדרות:

בדוחות כספיים אלה:

"**החברה או המפעל**" - מפעל הפיס (חל"צ).

"**הקבוצה**" - החברה והחברה המאוחדת שלה (חברת פיס מוצרים ושירותים בע"מ).

"**צדדים קשורים**" - כהגדרתם ב- IAS 24.

"**מדד**" - מדד המחירים לצרכן כפי שמפרסמת הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה.

"**חברה מאוחדת**" - חברה אשר למפעל שליטה (כהגדרתה ב- IAS 27) בה, במישרין או בעקיפין, שדוחותיה הכספיים מאוחדים באופן מלא עם דוחות המפעל.

"**היתר**" - היתר למפעל הפיס לעריכת הימורים לפי חוק העונשין, התשל"ז 1977.

"**מורה דרך**" - אמת מידה להקצאת כספים על ידי מפעל הפיס לרשויות מקומיות בישראל.

ג. המפעל עורך הגרלות על פי היתר לפי חוק העונשין, התשל"ז-1977 שניתן לו על ידי משרד האוצר ומחודש מעת לעת.

בתחילת שנת 2012 ניתן למפעל היתר לתקופה שמיום 1 בפברואר 2012 ועד ליום 31 בדצמבר 2016 (להלן: "היתר 2012"). היתר 2012 הוארך בשינויים מספר פעמים עד ליום 14 בפברואר 2017. ביום 14 בפברואר 2017 ניתן למפעל היתר חדש לתקופה שמיום 14 בפברואר 2017 ועד ליום 31 בדצמבר 2021 (להלן: "היתר 2017").

ד. הכנסות המפעל מיועדות לסייע לרשויות מקומיות במימון פרויקטים בנושאי חינוך, בריאות, רווחה, תרבות ואמנות בהתאם להחלטות הדירקטוריון ובהתבסס על "מורה דרך" המהווה אמת מידה אובייקטיבית להקצאת כספי המענקים של המפעל לרשויות המקומיות (ראה גם באור 24) וכן לבניית כיתות לימוד בבתי ספר והקמת גני ילדים בהתאם להנחיות הממשלה, כאמור בסעיף ה להלן.

ה. חלוקת רווחי מפעל הפיס

חלוקת רווחי מפעל הפיס על פי הוראות היתר 2012

בהתאם להיתר 2012 יעמיד המפעל בכל שנה מקורות תקציביים למשרד האוצר לבניית כיתות לימוד וגני ילדים, מענקים לרשויות המקומיות ומענקים אחרים על בסיס תקציבו באותה שנה לפי החלוקה כדלקמן:

1. עבור כיתות לימוד וגני ילדים - סכום השווה ל- 46.25% מרווח המפעל (ראה הגדרה להלן) או 10% מהפדיון השנתי של אותה שנה לפי הגבוה מביניהם.
2. עבור מענקים לרשויות המקומיות - סכום השווה לעד 46.25% מרווח המפעל.
3. עבור מענקים אחרים סכום - השווה לעד 7.5% מרווח המפעל.

באור 1 - כללי (המשך)

בנוסף, בשנה שבה הפדיון מהגרלות המפעל יהיה נמוך מסך של 4,257 מיליון ש"ח - סכום המהווה 92% מפדיון ההגרלות של שנת הבסיס, יבחן משרד האוצר את אופן חלוקת הכספים לאחר שישמע את עמדתו של המפעל.

חלוקת רווחי מפעל הפיס על פי הוראות היתר 2017

בהתאם להיתר 2017 יעמיד המפעל בכל שנה מקורות תקציביים למשרד האוצר לבניית כיתות לימוד וגני ילדים, מענקים לרשויות המקומיות ומענקים אחרים על בסיס תקציבו באותה שנה לפי החלוקה כדלקמן:

1. בכל שנה משנות ההיתר (ובכפוף לאמור בסעיף 4 להלן) יקצה המפעל סך 108 מיליון ₪ עבור מלגות לסטודנטים, המועצה לתרבות פרס לנדאו וכן תקורות, הוצאות פרסום, שיווק ותדמית הנלוות למטרות אלו.

2. לאחר חלוקת הסכום האמור בסעיף 1 לעיל יחולקו יתרת רווחי המפעל כדלקמן:

שנת 2017

<u>מענקים לרשויות המקומיות</u>	<u>כיתות לימוד וגני ילדים</u>	
60%	40%	עד 1.46 מיליון ₪
0%	100%	מ 1.46 ועד 1.76 מיליון ₪
50%	50%	מעל 1.76 מיליון ₪

ככל שיוורה משרד האוצר יועבר לזכיינים שהפעילו מכונות חיש גד אלקטרוני (EIL) ביום 31 בדצמבר 2016 סכום של עד 26 מיליון ₪. סכום זה יופחת מהסכום המועבר לטובת כיתות לימוד וגני ילדים.

שנת 2018

<u>מענקים לרשויות המקומיות</u>	<u>כיתות לימוד וגני ילדים</u>	
52%	48%	עד 1.66 מיליון ₪
0%	100%	מ 1.66 ועד 1.76 מיליון ₪
50%	50%	מעל 1.76 מיליון ₪

משנת 2019 ועד תום תוקפו של היתר 2017

<u>מענקים לרשויות המקומיות</u>	<u>כיתות לימוד וגני ילדים</u>	
50%	50%	יתרת רווחי המפעל

הגדרה:

רווח המפעל - מוגדר בהיתר כרווח לפני מיסים בתוספת ההון העצמי אשר מעבר ל-225 מיליון ש"ח.

3. בכל שנה משנות ההיתר רשאי משרד האוצר להקצות 13 מיליון ₪ מההקצאה לכיתות הלימוד וגני ילדים לפעילות שיקבע, בזיקה לרשויות המקומיות, שיוקצו דרך תקציב המדינה. כמו כן רשאי

באור 1 - כללי (המשך)

דירקטוריון המפעל להקצות 13 מיליון ₪ מההקצאה למענקים לרשויות המקומיות, לפעילות שיקבע, בזיקה לרשויות המקומיות.

4. החל משנת 2019, ככל שהמפעל יחויב במימון פרס ספיר (ראה באור 25), יוקצה לכך סכום של 3 מיליון ₪ שיתוסף לסך 108 ₪ האמורים בסעיף 1 לעיל. במקרה זה יופחתו 3 מיליון ₪ מסך 13 מיליון ₪ האמורים בסעיף 3 לעיל אשר רשאי דירקטוריון מפעל הפיס להקצות לפעילות שיקבע, מתוך החלק ברווחים המוקצה למענקים לרשויות המקומיות.

5. הסכומים המוקצים לעיל, יעודכנו אחת לשנה, בצמוד למדד המחירים לצרכן (אולם המדד לא יפחת ממדד הבסיס הידוע ביום 1 בינואר 2017).

הוראות נוספות על פי היתר 2012

תקרת ההוצאה השנתית של המפעל (הוצאות הקשורות בהגרלות והוצאות הנהלה וכלליות) לא תעלה על 20% מפדיון המפעל עד לסכום של 5 מיליארד ש"ח. על כל תוספת לפדיון שמעבר לסכום זה לא תעלה תקרת ההוצאה השנתית על 18% מהתוספת. על אף האמור, רשאי המפעל לחרוג מתנאי זה בשנים 2012-2015 ובלבד שממוצע ההוצאות השנתיות בשנים אלו עומד בתנאי האמור. בשנה שבה הפדיון מהגרות המפעל יהיה נמוך מסך של 4,257 מיליון ש"ח - סכום המהווה 92% מפדיון ההגרות של שנת הבסיס, יבחן משרד האוצר את אופן חלוקת הכספים לאחר שישמע את עמדתו של המפעל.

הוראות נוספות על פי היתר 2017

1. תקרת ההוצאות:

א. תקרה ההוצאה השנתית של המפעל בשנת 2017 לא תעלה על 19% מפדיון המפעל עד לסכום של 5 מיליארד ש"ח. על כל תוספת לפדיון שמעבר לסכום זה לא תעלה תקרה ההוצאה השנתית על 16% מהתוספת.

ב. תקרה ההוצאה השנתית של המפעל בשנת 2018 ואילך לא תעלה על 19% מפדיון המפעל עד לסכום של 5 מיליארד ש"ח. על כל תוספת לפדיון שמעבר לסכום זה לא תעלה תקרה ההוצאה השנתית על 15% מהתוספת.

2. על המפעל להעביר למשרד האוצר בשנים 2017-2018, סך כולל של מיליארד ₪ מתוך יתרת המזומנים שהצטברו עד ליום 31 בדצמבר 2016. סכומים אלו יועברו בהתאם למועדים שנקבעו בהיתר 2017.

בנוסף בכל אחת מהשנים 2017 ו-2018 יעביר המפעל למשרד האוצר סכום השווה להפרש שבין הכספים שמיועדים לרשויות המקומיות לבין הכספים שמיועדים לכיתות לימוד וגני ילדים.

באור 1 - כללי (המשך)

ככל שיתרת המזומנים תפחת מסך של 2.5 מיליארד ₪ (להלן: "הסכום המזערי") יקוזז ההפרש בין יתרת המזומנים לסכום המזערי מתוך הסכום להעברה לבניית כיתות לימוד ולא יותר מהסכום שהעביר המפעל בפועל למשרד האוצר לפי סעיף זה.

ההתחשבות תיערך אחת לשנה לאחר הגשת דוחות מבוקרים במשך 10 שנים או עד להתחשבות עד לגובה מלוא ההפרש, לפי המוקדם מביניהם.

ככל שתיוותר יתרה להתחשבות לאחר הקיזוז האמור לעיל תקוזז היתרה מתוך סכום היתרה להעברה לבניית כיתות לימוד באופן הבא:

א. עם אישור הדוחות הכספיים לשנת 2025 – 50% מסכום היתרה להתחשבות.

ב. עם אישור הדוחות הכספיים לשנת 2026 – 50% מסכום היתרה להתחשבות בניכוי הסכום שקוזז ממועד אישור הדוחות הכספיים לשנת 2025 ועד למועד הקיזוז לפי סעיף זה.

ככל שלא ניתן היתר חדש למפעל עד יום 31 במרץ 2022 יחזיר משרד האוצר את יתרת ההפרש בין יתרת המזומנים לסכום המזערי שלא קוזז בפועל, במועד שלא יאוחר מיום 30 ביוני 2022.

3. סכומים נוספים יוקצו על ידי המפעל למטרות ובסכומים כפי שנקבעו בהיתר.

ו. על פי הוראות ההיתר נקבע כי המפעל יערוך את דוחותיו הכספיים לפי כללי דיווח חשבונאיים בינלאומיים (IFRS).

ז. המפעל הפעיל עד לשנת 2016 תשעה משחקי הגרלות עיקריים: "הגרלת לוטו", "הגרלת לוטו אקסטרא", "הגרלת חיש גד", "הגרלת מנויי פיס", "הגרלת צ'אנס", "הגרלת 123", "הגרלת פיס 777", "קינור" ו-"חיש גד אלקטרוני (EIL)".

משרד האוצר לא אישר בהיתר 2017 את הפעלת משחק חיש גד אלקטרוני (EIL). היתר 2017 כולל אישור לתכנית הפעלת פיס 777 על גבי מסכים (קינור) בתדירות הגרלה שלא תעלה על הגרלה אחת בשעה, ולא יותר מאשר 8 הגרלות ביום.

ח. בשנת 2004 הקים המפעל את חברת פיס מוצרים ושירותים בע"מ שהינה חברה בבעלות ושליטה מלאה של המפעל (להלן: "החברה המאוחדת"). החברה המאוחדת עסקה עד ליום 31 במאי 2010 בשיווק שירותי Prepaid ללקוחות חברות המספקות שירותי טלפוניה סלולרית ובינלאומית. ביום 17 בדצמבר 2012 החליט דירקטוריון המפעל על הקפאת פעילותה של החברה המאוחדת לא יאוחר מיום 31 בדצמבר 2012.

ט. מעמד המפעל כלפי שלטונות המס:

1. על פי סעיף 2(9) לפקודת מס הכנסה (נוסח חדש), המפעל הינו גוף הפטור ממס.
2. בהתאם לחוק מס ערך מוסף, התשל"ו - 1975 מוגדר המפעל כמוסד ללא כוונת רווח. הכנסות

באור 1 - כללי (המשך)

המפעל פטורות ממע"מ והוא אינו מורשה לקזז מס תשומות הנכלל בהוצאותיו. כמו כן המפעל משלם מס שכר בגין תשלומי שכר.

3. ביום 1 ביוני 2003 פורסם חוק התוכנית להבראת כלכלת ישראל (תיקוני חקיקה להשגת יעדי התקציב והמדיניות הכלכלית לשנות הכספים 2003 ו-2004), התשס"ג - 2003 במסגרתו תוקן תיקון 134 לפקודת מס הכנסה. במסגרת התיקון נוסף סעיף 2א' לפקודת מס הכנסה הקובע כי יראו רווח מהימורים, הגרלות, או פעילות נושאת פרסים כהכנסה לעניין הפקודה. השתכרות או רווח כאמור לעיל שערכם פוחת מסכום שקבע שר האוצר (להלן - "הסכום הפטור") באישור ועדת הכספים של הכנסת יהיו פטורים ממס.

המפעל מנכה מס במקור מסכומי זכיות מעל תקרת הפטור ומעביר את סכום המס למס הכנסה.

באור 2 - עיקרי המדיניות החשבונאית

המדיניות החשבונאית המפורטת להלן יושמה בדוחות הכספיים בעקביות, בכל התקופות המוצגות, למעט אם נאמר אחרת.

א. הצהרה לגבי יישום תקני דיווח כספי בינלאומיים (IFRS)

הדוחות הכספיים המאוחדים של הקבוצה נערכו בהתאם לתקני דיווח כספי בינלאומיים (להלן - "תקני IFRS") ופרשנויות להם שפורסמו על ידי הוועדה לתקני חשבונאות בינלאומיים (IASB). עריכת הדוחות הכספיים בהתאם לתקני דיווח כספי בינלאומיים (IFRS) הינה בהתאם להוראות ההיתר וכוללים את כל הגילויים הנדרשים בהתאם להיתר החל על הקבוצה עד ליום 31 בדצמבר 2017.

ב. תקופת המחזור התפעולי

תקופת המחזור התפעולי של המפעל הינה 12 חודשים. הקבוצה מציגה את סיווג הנכסים וההתחייבויות בדוחות על המצב הכספי במסגרת הנכסים וההתחייבויות השוטפים והלא שוטפים ובהתאם למחזור התפעולי.

ג. בסיס לעריכת הדוחות הכספיים

עד ליום 31 בדצמבר 2003 נחשבה ישראל למדינה בה שוררים תנאים של כלכלה היפר אינפלציונית. לפיכך, פריטים לא כספיים בדוח על המצב הכספי מוצגים על בסיס עלות הותאמו לשינויים במדד המחירים לצרכן עד ליום 31 בדצמבר 2003. ממועד זה ואילך שימשו הסכומים המותאמים כבסיס דיווח לתקופות שלאחר יום 31 בדצמבר 2003 (להלן - "עלות היסטורית"). הדוחות הכספיים נערכו על בסיס העלות ההיסטורית, למעט:

1. מכשירים פיננסיים שנמדדים בשווי הוגן דרך רווח והפסד. לעניין אופן קביעת השווי ההוגן ראה באור 29.
2. מלאי, אשר מוצג לפי הנמוך מבין עלותו לבין שווי מימוש נטו.
3. רכוש קבוע ונכסים בלתי מוחשיים מוצגים לפי הנמוך מבין עלות, בניכוי הפחת שנצבר לבין סכום בר-השבה.
4. התחייבויות בגין הטבות לעובדים, כמפורט בבאור 19.

באור 2 - עיקרי המדיניות החשבונאית (המשך)

ד. דוחות מאוחדים

הדוחות הכספיים המאוחדים כוללים את הדוחות של חברה מאוחדת של מפעל יש שליטה בה. שליטה מתקיימת כאשר למפעל יש כוח השפעה על החברה המאוחדת, חשיפה או זכויות לתשואות משתנות כתוצאה ממעורבותה בחברה המאוחדת וכן היכולת להשתמש בכוח שלה כדי להשפיע על סכום התשואות שינבע מהחברה המאוחדת. בבחינת שליטה מובאת בחשבון השפעת זכויות הצבעה פוטנציאליות רק אם הן ממשיות. איחוד הדוחות הכספיים מתבצע החל ממועד השגת השליטה, ועד למועד בו הופסקה השליטה.

הדוחות הכספיים של המפעל והחברה המאוחדת ערוכים לתאריכים ולתקופות זהים. המדיניות החשבונאית בדוחות הכספיים של החברה המאוחדת יושמה באופן אחיד ועקבי עם זו שיושמה בדוחות הכספיים של המפעל. יתרות ועסקאות הדדיות מהותיות ורווחים והפסדים הנובעים מעסקאות בין המפעל לחברה המאוחדת בוטלו במלואם בדוחות הכספיים המאוחדים.

ה. מתכונת ניתוח ההוצאות שהוכרו ברווח או הפסד

הוצאות המפעל בדוח על הרווח או ההפסד מוצגות בהתבסס על מאפיין הפעילות של ההוצאות.

ו. מטבע הפעילות, מטבע ההצגה ומטבע חוץ

1. מטבע הפעילות ומטבע ההצגה

הדוחות הכספיים של הקבוצה ערוכים במטבע של הסביבה הכלכלית העיקרית בה היא פועלת (להלן - "מטבע הפעילות"). הדוחות הכספיים המאוחדים של הקבוצה מוצגים בש"ח, שהוא מטבע הפעילות של החברה.

2. תרגום עסקאות שאינן במטבע הפעילות

בהכנת הדוחות הכספיים של הקבוצה, עסקאות שבוצעו במטבעות השונים ממטבע הפעילות של אותה קבוצה (להלן - "מטבע חוץ") נרשמות לפי שערי החליפין שבתוקף במועדי העסקאות. בתום כל תקופת דיווח, פריטים כספיים הנקובים במטבע חוץ מתורגמים לפי שערי חליפין שבתוקף לאותו מועד; פריטים לא-כספיים הנמדדים בשווי הוגן הנקוב במטבע חוץ מתורגמים לפי שערי החליפין למועד בו נקבע השווי ההוגן; פריטים לא-כספיים הנמדדים במונחי עלות היסטורית מתורגמים לפי שערי חליפין שבתוקף במועד ביצוע העסקה בקשר לפריט הלא-כספי.

ז. יתרות במטבע חוץ ויתרות צמודות מדד

1. יתרות במטבע חוץ או הצמודות אליו, נכללות בדוחות הכספיים לפי שערי החליפין היציגים שפורסמו על ידי בנק ישראל והיו תקפים לתום תקופת הדיווח.
2. יתרות הצמודות למדד המחירים לצרכן מוצגות בהתאם למדד הידוע האחרון בתום תקופת הדיווח (מדד החודש שקדם לחודש של מועד הדוח הכספי) או בהתאם למדד בגין החודש האחרון של תקופת הדיווח (מדד החודש של החודש של מועד הדוח הכספי), בהתאם לתנאי העסקה.
3. הפרשי שער מוכרים בדוח על הרווח או ההפסד בתקופה בה הם נבעו.

באור 2 - עיקרי המדיניות החשבונאית (המשך)

להלן פרטים לגבי שערי החליפין של הדולר, האירו ומדד המחירים לצרכן:

ליום 31 בדצמבר			
2015	2016	2017	
221.13	220.68	221.57	מדד המחירים לצרכן (ממוצע 1993)
3.902	3.845	3.467	דולר של ארה"ב (בשי"ח ל-1 דולר)
4.247	4.044	4.153	אירו (בשי"ח ל-1 אירו)
שיעור השינוי ב- % לשנה שהסתיימה ב- 31 בדצמבר			
2015	2016	2017	
(1)	(0.2)	0.4	מדד המחירים לצרכן
0.33	(1.46)	(9.83)	דולר של ארה"ב
(10.12)	(4.78)	2.69	אירו

ח. מזומנים ושווי מזומנים ופיקדונות בתאגידים בנקאיים

מזומנים ושווי מזומנים נחשבים השקעות שנוזלותן גבוהה, הכוללים פיקדונות בתאגידים בנקאיים לזמן קצר אשר אינם מוגבלים בשעבוד, שתקופתם המקורית אינה עולה על שלושה חודשים ממועד ההשקעה או שעולה על שלושה חודשים אך הם ניתנים למשיכה מיידית ללא קנס, ומהווים חלק מניהול המזומנים של הקבוצה.

פיקדונות בתאגידים בנקאיים לזמן קצר הינם פיקדונות שתקופתם המקורית עולה על שלושה חודשים ממועד ההשקעה ושאינם עונים להגדרת שווי מזומנים, הפיקדונות כאמור מוצגים בהתאם לתנאי הפקדתם.

פיקדונות בתאגידים בנקאיים לזמן ארוך הינם פיקדונות שתקופתם המקורית עולה על תקופת המחזור התפעולי של הקבוצה, דהיינו מעל 12 חודשים.

ט. ניירות ערך

השקעה שוטפת בניירות ערך סחירים הניתנים למימוש בטווח המיידית מוצגת לפי שווי הוגן. השינויים בשווי ההוגן נקפים לדוח על הרווח או ההפסד (ראה סעיף יד' להלן).

י. מלאי

מלאי נמדד לפי הנמוך מבין עלות או שווי מימוש נטו. עלות המלאי כוללת את ההוצאות לרכישת המלאי ולהבאתו למקומו ולמצבו הנוכחיים. שווי מימוש נטו הינו אומדן מחיר המכירה במהלך העסקים הרגיל, בניכוי אומדן עלויות להשלמה ועלויות הדרושות לביצוע המכירה. החברה בוחנת מדי תקופה את מצב המלאי וגילו ומבצעת הפרשות למלאי איטי בהתאמה.

באור 2 - עיקרי המדיניות החשבונאית (המשך)

עלות המלאי נקבעת כדלהלן :
 כרטיסי "חיש גד" - לפי עלות מזוהה.
 מוצרי קידום מכירות - בשיטת ממוצע משוקלל.

יא. רכוש קבוע

פריטי הרכוש הקבוע מוצגים לפי העלות בתוספת עלויות רכישה ישירות, בניכוי פחת שנצבר, בניכוי הפסדים מירידת ערך שנצברו ובניכוי מענקי השקעה שהתקבלו בגינם, ואינם כוללים הוצאות תחזוקה שוטפת. העלות כוללת חלקי חילוף וציוד עזר המשמשים את הרכוש הקבוע.
 רכיבי פריט רכוש קבוע בעלי עלות משמעותית ביחס לסך העלות של הפריט, מופחתים בנפרד, לפי שיטת הרכיבים.
 עלות פריטי רכוש קבוע כוללת את האומדן הראשוני של העלויות לפירוק ופינוי של הנכס ושיקום האתר בו ממוקם הנכס.
 אורך החיים השימושיים, שיטת הפחת וערך השייר של כל נכס נבחנים לפחות בכל סוף שנה והשינויים מטופלים כשינוי אומדן חשבונאי באופן של מכאן-ולחבא. הפחתת נכסים מופסקת כמוקדם מבין המועד בו הנכס מסווג כמוחזק למכירה לבין המועד שבו הנכס נגרע.
 הפחת מחושב בשיעורים שנתיים שווים על בסיס שיטת הקו הישר לאורך תקופת החיים השימושיים בנכס, כדלקמן :

<u>% עיקרי</u>	<u>%</u>	
4	4-10	קרקע ומבנים
4	4-10	ביתנים
15	15	כלי רכב
10	10-33	מחשבים ותשתית למערכת מקוונת (*)
10	7-20	ריהוט וציוד משרדי

(*) לעניין פחת מואץ הקשור לנכסי חיש גד אלקטרוני (EIL) ראה באור 11.

רווח או הפסד הנוצר כתוצאה ממכירה או הוצאה משימוש של פריט רכוש קבוע נקבע לפי ההפרש שבין התקבולים ממכירתו לבין ערכו בספרים במועד המכירה או ההוצאה משימוש, ונזקף לדוח על הרווח או ההפסד.
 ראה סעיף יג' להלן בדבר ירידת ערך.

יב. נכסים בלתי מוחשיים

נכסים בלתי מוחשיים הנרכשים בנפרד נמדדים עם ההכרה הראשונית לפי העלות בתוספת עלויות רכישה ישירות. עלויות בגין נכסים בלתי מוחשיים אשר פותחו באופן פנימי, למעט עלויות פיתוח מהוונות, נזקפות לרווח או הפסד בעת התהוותן.

באור 2 - עיקרי המדיניות החשבונאית (המשך)

נכסים בלתי מוחשיים בעלי אורך חיים שימושיים מוגדר, מופחתים על פני אורך החיים השימושיים שלהם ונבחנת לגביהם ירידת ערך כאשר קיימים סימנים המצביעים על ירידת ערך. תקופת ההפחתה ושיטת ההפחתה של נכס בלתי מוחשי נבחנות לפחות בכל סוף שנה.

נכסים בלתי מוחשיים בעלי אורך חיים שימושיים בלתי מוגדר אינם מופחתים באופן שיטתי וכפופים לבחינת ירידת ערך מדי שנה וכן בכל עת שקיים סימן המצביע כי ייתכן שחלה ירידת ערך. אורך החיים השימושיים של נכסים אלה נבחן מדי שנה כדי לקבוע אם הערכת אורך החיים כבלתי מוגדר עדיין תקפה. אם האירועים והנסיבות אינם תומכים עוד בהערכה כאמור, השינוי באורך החיים השימושיים מבלתי מוגדר למוגדר מטופל כשינוי באומדן חשבונאי ובאותו מועד נבחנת גם ירידת ערך. החל מאותו מועד מופחת הנכס באופן שיטתי על פני תקופת אורך החיים השימושיים שלו.

ראה סעיף יג' להלן בדבר ירידת ערך.

אורך החיים השימושיים בו נעשה שימוש בהפחתת נכסים בלתי מוחשיים בעלי אורך חיים שימושיים מוגדר הינם כדלקמן:

%	
6.7	פטנטים (*)
10-20	תוכנה (*)

(*) לעניין פחת מואץ פטנטים ותוכנה בשימוש חיש ג' אלקטרוני (EIL) ראה באור 12.

יג. ירידת ערך נכסים מוחשיים ובלתי מוחשיים

החברה בוחנת את הצורך בירידת ערך נכסים לא פיננסיים כאשר ישנם סימנים כתוצאה מאירועים או שינויים בנסיבות המצביעים על כך שהיתרה בדוחות הכספיים אינה ברת-השבה. במקרים בהם היתרה בדוחות הכספיים של הנכסים הלא פיננסיים עולה על הסכום בר-ההשבה שלהם, מופחתים הנכסים לסכום בר-ההשבה שלהם. הסכום בר-ההשבה הינו הגבוה מבין שווי הוגן בניכוי עלויות למימוש ושווי שימוש. בגין נכס שאינו מייצר תזרימי מזומנים עצמאיים נקבע הסכום בר-ההשבה עבור היחידה מניבת המזומנים שאליה שייך הנכס. הפסדים מירידת ערך נזקפים לרווח או הפסד.

הפסד מירידת ערך של נכס, למעט מוניטין, מבוטל רק כאשר חלו שינויים באומדנים ששימשו בקביעת סכום בר-ההשבה של הנכס מהמועד בו הוכר לאחרונה ההפסד מירידת הערך. ביטול ההפסד כאמור מוגבל לנמוך מבין סכום ירידת הערך של הנכס שהוכר בעבר (בניכוי פחת או הפחתה) או סכום בר-ההשבה של הנכס. לגבי נכס הנמדד לפי העלות, ביטול הפסד כאמור נזקף לרווח או הפסד.

יד. נכסים פיננסיים

כללי

נכסים פיננסיים מוכרים בדוח על המצב הכספי כאשר החברה הופכת להיות צד לתנאים החוזיים של המכשיר. מקום שרכישה או מכירה של השקעה הינן תחת חוזה שתנאיו דורשים העברת ההשקעה במסגרת הזמן המקובלת על ידי השוק המתייחס, ההשקעה מוכרת או נגרעת במועד

באור 2 - עיקרי המדיניות החשבונאית (המשך)

המסחר (המועד בו הקבוצה התחייבה לרכוש או למכור נכס).
השקעות בנכסים פיננסיים מוכרות לראשונה לפי שוויין ההוגן, בתוספת עלויות עסקה, למעט אותם נכסים פיננסיים מסווגים בקטגוריית שווי הוגן דרך רווח והפסד, אשר מוכרים לראשונה לפי שוויין ההוגן.

נכסים פיננסיים מסווגים לקטגוריות המפורטות להלן. הסיווג לקטגוריות אלו תלוי בטבעו ובמטרת החזקתו של הנכס הפיננסי המוחזק והוא נקבע במועד ההכרה הראשוני של הנכס הפיננסי, או בתקופות דיווח עוקבות במידה וניתן לסווג מחדש את הנכסים הפיננסיים לקטגוריה אחרת:

א. נכסים פיננסיים בשווי הוגן דרך רווח והפסד

נכסים פיננסיים מסווגים כ"נכסים פיננסיים בשווי הוגן דרך רווח והפסד" כאשר אותם נכסים מוחזקים לצורכי מסחר או כאשר הם יועדו בעת ההכרה לראשונה כנכסים פיננסיים בשווי הוגן דרך רווח והפסד.

נכס פיננסי בשווי הוגן דרך רווח והפסד מוצג בשווי הוגן. כל רווח או הפסד הנובע משינויים בשווי ההוגן, לרבות אלה שמקורם בשינויים בשערי חליפין, מוכר ברווח והפסד בתקופה בה התרחש השינוי. הרווח או ההפסד נטו המוכר ברווח והפסד מגלם בתוכו כל דיבידנד או ריבית שנצמחו בגין הנכס הפיננסי.

נכסים פיננסיים המוחזקים למסחר כוללים ניירות ערך המוחזקים כדי לתמוך בצרכי הנזילות של המפעל לטווח הקצר.

ב. הלוואות וחייבים

הלוואות וחייבים עם תשלומים קבועים או הניתנים לקביעה שאין להם ציטוט בשוק פעיל, מסווגים כהלוואות וחייבים. הלוואות וחייבים נמדדים בעלות מופחתת תוך שימוש בשיטת הריבית האפקטיבית בניכוי ירידת ערך, אם ישנה כזו. הכנסות ריבית מוכרות בשיטת הריבית האפקטיבית, למעט בגין חייבים לזמן קצר כאשר סכומי הריבית בהם יש להכיר אינם מהותיים.

טו. התחייבויות פיננסיות אחרות

התחייבויות פיננסיות אחרות כגון ספקים וזכאים, מוכרות לראשונה בשווי הוגן לאחר ניכוי עלויות עסקה.

טז. פיקדונות וניירות ערך משועבדים

פיקדונות וניירות ערך אשר שועבדו להבטחת התחייבויות המפעל על פי הסכם הפנסיה התקציבית מסווגים במסגרת הנכסים הלא שוטפים, במקביל למועדי הפירעון של התחייבויות המפעל על פי הסכם הפנסיה התקציבית.

יז. הכנסות מהגרלות וזכיות

הכנסה נמדדת לפי השווי הוגן של התמורה שהתקבלה והתמורה שהחברה זכאית לקבל בגין הכנסה ממכירת סחורות או ממתן שירותים במהלך העסקים הרגיל. ההכנסות מוצגות בניכוי אומדנים להחזרות, הנחות וכדומה.

באור 2 - עיקרי המדיניות החשבונאית (המשך)

1. סכומי הפדיון מהגרלות "לוטו", "אקסטרה", "תכנית המנויים", "צ'אנס", "123", "קינור" ו-"777" והגרלות מיוחדות וסכומי הזכיות המתייחסות אליהן, נזקפים לדוח רווח והפסד במועד ההגרלה.
2. ההכנסות ממכירת כרטיסים מגנטים של משחק החיש גד אלקטרוני (EIL) מוכרות בניכוי התשלומים בגין פדיון הכרטיסים המגנטים ונזקפות לסעיף פדיון מהגרלות בדוח רווח והפסד במועד רכישת כרטיס המשחק המגנטי על ידי הלקוח. התשלומים בגין פדיון הכרטיס המגנטי נזקפים לדוח רווח והפסד בעת פדיון הכרטיס המגנטי על ידי הלקוח, שכן פדיון הכרטיס המגנטי על ידי הלקוח מתבצע בסמוך למועד רכישתו.
3. סכומי הפדיון מכרטיסי חיש-גד, וסכומי הזכיות המתייחסים אליהן, נזקפים לדוח רווח והפסד בעת מכירת הכרטיסים למשווקים האזוריים.
4. יתרת סכומי זכיות בהגרלות משכורת לכל החיים (תוכניות הגרלות שהופסקו בשנת 2009) נכללים בדוח רווח והפסד לפי ערכם הנוכחי. ההתחייבות בגין זכיות אלה מוצגת בדוח על המצב הכספי במסגרת ההתחייבויות השוטפות בסעיף זכיות שטרם נפדו כולל זכיות לתשלום לשיעורין.

יח. מענקים והקצבות אחרות

1. מענקים בגין הקמת כיתות לימוד וגני ילדים מוכרים כהוצאות על בסיס שיטתי, על פני תקופות הדיווח בהתאם לסכומים המחויבים על פי ההיתר שניתן לחברה על ידי משרד האוצר.
2. מענקים לרשויות המקומיות מוכרים כהוצאות על בסיס שיטתי, על פני תקופות הדיווח בהתאם לסכומים המחויבים על פי ההיתר שניתן לחברה על ידי משרד האוצר. זאת בהתאם לחלוקה לפי מורה דרך.
3. מענקים והקצבות אחרות מוכרים במועד בו נוצרה לחברה מחויבות משפטית או מחויבות משתמעת לחלוקתם.
4. מענקים והקצבות אחרות אשר אושרו כמקורות תקציביים אך אינם בעלי תוקף מחייב מסווגים לקרנות נפרדות במסגרת הדוח על השינויים בהון העצמי.

יט. הוצאות פרסום וקידום מכירות

הוצאות פרסום וקידום מכירות נזקפות לדוח על הרווח או ההפסד עם התהוותן.

כ. הפרשות

הפרשות מוכרות כאשר לקבוצה קיימת מחויבות משפטית או מחויבות משתמעת כתוצאה מאירוע שהתרחש בעבר, בגינה צפוי שימוש במשאבים כלכליים הניתנים לאומדן באופן מהימן על מנת לסלק את המחויבות.

הסכום המוכר כהפרשה משקף את האומדן הטוב ביותר של ההנהלה לגבי הסכום שיידרש ליישוב המחויבות בהווה במועד הדוח על המצב הכספי תוך הבאה בחשבון של הסיכונים ואי הוודאויות הכרוכים במחויבות. כאשר ההפרשה נמדדת תוך שימוש בתזרימי מזומנים חזויים לצורך יישוב המחויבות, הערך בספרים של ההפרשה הוא הערך הנוכחי של תזרימי המזומנים החזויים. שינויים בגין ערך הזמן נזקפים לרווח או הפסד.

באור 2 - עיקרי המדיניות החשבונאית (המשך)

כאשר כל הסכום או חלקו הדרוש ליישוב המחויבות בהווה צפוי להיות מושב על ידי צד שלישי, מכירה הקבוצה בנכס, בגין ההשבה, עד לגובה ההפרשה שהוכרה, רק כאשר וודאי למעשה (Virtually Certain) שהשיפוי יתקבל וכן ניתן לאומדן באופן מהימן.

כא. הטבות עובדים

1. הטבות לאחר סיום העסקה

הטבות הקבוצה לאחר סיום העסקה כוללות: פנסיה, התחייבות לפיצויי פרישה ופיטורין, התחייבויות בגין פדיון ימי מחלה והטבות בגין שי לחג ונופש. הטבות החברה לאחר סיום העסקה הינן בחלקן תוכניות להפקדה מוגדרת ובחלקן תוכניות להטבה מוגדרת. הוצאות בגין התחייבות החברה להפקדת כספים במסגרת תכנית להפקדה מוגדרת (Contribution Plan Defined) נזקפות לרווח והפסד במועד הספקת שירותי העבודה, בגינם מחויבת הקבוצה לביצוע ההפקדה. ההפרש בין סכום ההפקדה העומד לתשלום, לבין סך ההפקדות ששולמו מוצג כהתחייבות בסעיף התחייבויות בגין הטבות לעובדים.

הוצאות בגין תכנית להטבה מוגדרת (Defined Benefit Plan) נזקפות לרווח והפסד בהתאם לשיטת יחידת הזכאות החזויה (Projected Unit Credit Method), תוך שימוש בהערכות אקטואריות המתבצעות בתום כל תקופת דיווח. הערך הנוכחי של מחויבות החברה בגין תכנית להטבה מוגדרת נקבע באמצעות היוון תזרימי המזומנים העתידיים הצפויים בגין התכנית בתשואות שוק של אגרות חוב קונצרניות, הנקובות במטבע בו ישולמו ההטבות בגין התכנית, ובעלות תקופת פדיון הזהות בקירוב למועדי הסילוק החזויים של התכנית.

בהתאם לעמדת סגל חשבונאית מספר 1-21 של רשות ניירות הערך בישראל בדבר קיומו של שוק עמוק לאגרות חוב קונצרניות, החל מיום 31 בדצמבר 2014 לצורך היוון המחויבות בגין הטבות לעובדים, עושה המפעל שימוש בשיעור היוון המתאים לתשואות השוק על אגרות חוב קונצרניות באיכות גבוהה.

רווחים והפסדים אקטואריים נזקפים לרווח או ההפסד הכולל האחר במועד היווצרותם. עלות שירות עבר (Past Service Cost) מוכרת מיידית ברווח וההפסד עד למידה שבה ההטבה הבשילה (Vested). עלות שירות עבר אשר טרם הבשילה, מופחתת בקו ישר על פני תקופת ההבשלה הממוצעת עד למועד הבשלתה.

התחייבות המפעל בגין תכנית הטבה מוגדרת המוצגת בדוח על המצב הכספי כוללת את הערך הנוכחי של המחויבות בגין הטבה מוגדרת, בתוספת (בניכוי) רווחים (הפסדים) אקטואריים אשר טרם הוכרו, ובניכוי עלות שירות עבר שטרם הוכרה, בניכוי שוויים ההוגן של נכסי התוכנית. נכס נטו, המתהווה מהחישוב כאמור, מוגבל לגובה סכום ההפסדים האקטואריים ועלות שירות עבר שטרם הוכרו בתוספת הערך הנוכחי של הטבות כלכליות הזמינות בצורה של החזרים מהתוכנית או בצורה של הקטנה בהפקדות עתידיות לתוכנית.

2. הטבות עובדים לטווח קצר

הטבות עובדים לטווח קצר, הן הטבות אשר צפויות להיות מסולקות במלואן לפני 12 חודשים מתום השנה בה סופק השירות המזכה על ידי העובד.

באור 2 - עיקרי המדיניות החשבונאית (המשך)

הטבות עובדים לטווח קצר בקבוצה כוללות בין היתר את התחייבות החברה בגין חופשה ושכר, אשר נזקפות לרווח והפסד במועד היווצרותן. ההטבות נמדדות על בסיס לא מהוון אותו חזויה החברה לשלם. ההפרש בין גובה ההטבות לזמן קצר להן זכאי העובד, לבין הסכום ששולם בגין, מוכר כנכס או כהתחייבות.

כב. מיסים

- (1) מס-הכנסה המשולם בגין "הוצאות עודפות" (הוצאות שאינן מותרות לניכוי, כהגדרתן בפקודת מס-הכנסה) נכלל בסעיפי ההוצאה בגין שולם המס.
- (2) המפעל כמוסד ללא כוונת רווח, משלם מס-שכר המחושב בשיעור מסוים מהשכר. המיסים נכללים בסעיף הוצאות שכר עבודה והוצאות נלוות.

כג. נכס או קבוצת נכסים לא שוטפים המוחזקים למכירה ופעילויות שהופסקו

נכס או קבוצת נכסים לא שוטפים מסווגים כמוחזקים למכירה, כאשר יישובם ייעשה בעיקר באמצעות עסקת מכירה ולא באמצעות שימוש מתמשך. האמור מתקיים כאשר הנכסים זמינים למכירה מיידית במצבם הנוכחי, קיימת מחויבות של החברה למכירה, קיימת תוכנית לאיתור קונה והמימוש צפוי ברמה גבוהה (highly probable) להסתיים בתוך שנה ממועד הסיווג. נכסים אלה אינם מופחתים ממועד סיווגם כך לראשונה ומוצגים כנכסים שוטפים בנפרד, לפי הנמוך מבין ערכם בדוחות הכספיים ושוויים ההוגן בניכוי עלויות למכירה. רווח (הפסד) כולל אחר בגין נכס או קבוצת נכסים לא שוטפים המסווגים כמוחזקים למכירה מוצגים בנפרד בהון.

פעילות שהופסקה הינה רכיב של החברה המהווה פעילות שמומשה או שמסווגת כמוחזקת למכירה, תוצאות הפעילות המתייחסות לפעילות שהופסקה מוצגות בנפרד ברווח או הפסד, בניכוי השפעת המס.

באור 3 - תקני דיווח כספי חדשים, פרשנויות שפורסמו ותיקונים לתקנים

להלן פירוט לגבי תקנים ופרשנויות חדשים שפורסמו, ולא אומצו באימוץ מוקדם על ידי החברה, אשר אינם בתוקף ואשר השפעתם על הדוחות הכספיים אינה צפויה להיות מהותית.

1. IFRS 15 – הכרה בהכנסה מחוזים עם לקוחות

- ב. חודש מאי 2014 פורסם IFRS 15 (להלן: "התקן"). התקן מחליף את IAS 18 הכנסות, IAS 11 חוזי הקמה ואת IFRIC 13 תכניות נאמנות לקוחות, IFRIC 15 הסכמים להקמת מבנים, IFRIC 18 העברות של נכסים מלקוחות ו- SIC 31 הכנסות - עסקאות חליפין הכוללות שירותי פרסום. התקן מציג מודל בן חמישה שלבים שיחול על הכנסות הנובעות מחוזים עם לקוחות כדלקמן:
 - א. זיהוי החוזה עם הלקוח, לרבות התייחסות לקיבוץ חוזים וטיפול בשינויים (modifications) בחוזים.
 - ב. זיהוי מספר מחויבויות ביצוע נפרדות (distinct) בחוזה.
 - ג. קביעת מחיר העסקה, לרבות התייחסות לתמורה משתנה, רכיב מימון משמעותי, תמורות שאינן במזומן ותמורה שתשולם ללקוח.

באור 3 - תקני דיווח כספי חדשים, פרשנויות שפורסמו ותיקונים לתקנים (המשך)

ד. הקצאת מחיר העסקה לכל מחויבות ביצוע נפרדת על בסיס מחיר המכירה היחסי הנפרד תוך שימוש במחירים נצפים אם הם זמינים, או באומדנים והערכות.

ה. הכרה בהכנסה בעת עמידה במחויבות ביצוע, תוך הבחנה בין קיום מחויבות במועד מסוים לבין קיום מחויבות לאורך זמן.

התקן ייכנס לתוקף מחייב לגבי תקופות דיווח שנתיות המתחילות ביום 1 בינואר 2018. להערכת המפעל לא צפויה השפעה מהותית של IFRS 15 על הדוחות הכספיים.

2. IFRS 9 – מכשירים פיננסיים

בחודש יולי 2014 פורסם הנוסח המלא והסופי של IFRS 9 – מכשירים פיננסיים (להלן: "התקן"), המחליף את IAS 39 - מכשירים פיננסיים-הכרה ומדידה. התקן מתמקד בעיקר בסיווג ובמדידה של נכסים פיננסיים והוא חל על כל הנכסים הפיננסיים שבתחולת IAS 39.

התקן קובע כי בעת ההכרה לראשונה כל הנכסים הפיננסיים יימדדו בשווי הוגן. בתקופות עוקבות יש למדוד מכשירי חוב בעלות מופחתת רק אם מתקיימים שני התנאים המצטברים הבאים:

א. הנכס מוחזק במסגרת מודל עסקי שמטרתו היא להחזיק בנכסים על מנת לגבות את תזרימי המזומנים החוזיים הנובעים מהם.

ב. על פי התנאים החוזיים של הנכס הפיננסי במועדים מסוימים ניתן לקבל תזרימי מזומנים המהווים אך ורק תשלומי קרן ותשלומי ריבית על יתרת קרן.

המדידה לאחר ההכרה הראשונית תהיה על פי שווי הוגן.

התקן ייכנס לתוקף מחייב לגבי תקופות דיווח שנתיות המתחילות ביום 1 בינואר 2018. המפעל בוחן את השפעתו הצפויה של IFRS 9 על דוחותיה הכספיים.

3. IFRS 16 – חכירות

בחודש ינואר 2016 פורסם IFRS 16 בדבר חכירות (להלן: "התקן"). התקן מבטל את IAS 17 והפרשנויות הנלוות לו, וקובע את הכללים להכרה, מדידה, הצגה וגילוי של חכירות ביחס לשני הצדדים לעסקה, דהיינו הלקוח (חוכר) והספק (המחכיר).

התקן מבטל את ההבחנה הקיימת כיום לגבי חוכר, בין חכירות מימוניות לחכירות תפעוליות וקובע מודל חשבונאי אחיד ביחס לכל סוגי החכירות. בהתאם למודל החדש, בגין כל נכס חכור, החוכר נדרש מחד להכיר בנכס בגין זכות השימוש ומאידך בהתחייבות פיננסית בגין דמי החכירה.

הוראות ההכרה בנכס והתחייבות כאמור לא יחולו לגבי נכסים החכורים לתקופה של עד 12 חודשים בלבד וכן ביחס לחכירות של נכסים בעלי ערך נמוך (דוגמת, מחשבים אישיים).

התקן אינו משנה את הטיפול החשבונאי הקיים כיום בספרי המחכיר.

התקן ייכנס לתוקף מחייב לגבי תקופות דיווח שנתיות המתחילות ביום 1 בינואר 2019 או לאחריה. המפעל בוחן את השפעתו הצפויה של IFRS 16 על דוחותיה הכספיים.

באור 4 - שיקולי דעת ביישום מדיניות חשבונאית וגורמי מפתח לחוסר וודאות באומדן

א. כללי

ביישום המדיניות החשבונאית של המפעל, המתוארת בבאור 2 לעיל, נדרשת הנהלת המפעל, במקרים מסוימים, להפעיל שיקול דעת חשבונאי נרחב בנוגע לאומדנים והנחות בקשר לערכם בספרים של נכסים והתחייבויות שאינם בהכרח בנמצא ממקורות אחרים. האומדנים וההנחות הקשורים, מבוססים על ניסיון העבר וגורמים אחרים הנחשבים כרלוונטיים. התוצאות בפועל עשויות להיות שונות מאומדנים אלה.

האומדנים וההנחות שבבסיסם הוכנו דוחות כספיים אלו, נבחנים בידי ההנהלה באופן שוטף. שינויים באומדנים החשבונאיים מוכרים רק בתקופה בה בוצע שינוי באומדן במידה והשינוי משפיע רק על אותה תקופה או מוכרים בתקופה האמורה ובתקופות עתידיות במקרים בהם השינוי משפיע הן על התקופה הנוכחית והן על התקופות העתידיות.

ב. גורמי מפתח לחוסר וודאות באומדן

1. הפרשות להליכים משפטיים

נגד המפעל תלויות ועומדות תביעות בסכום כספי כולל של כ- 8.4 מיליון ש"ח (בשנת 2016 - כ-13.5 מיליון ש"ח), בגין נזקפה הפרשה של כ- 1.1 מיליון ש"ח (בשנת 2016 - כ-1 מיליון ש"ח) כמו כן, תלויות ועומדות בקשות לאישור תובענות ייצוגיות אשר טרם הוכרעו או סולקו בסכום כספי כולל של כ- 4.9 מיליארד ש"ח (בשנת 2016 - כ-4.7 מיליארד ש"ח) בגין לא נזקפה הפרשה, בהסתמך על חוות דעת של יועצים משפטיים, על פיהן סיכויי הבקשות להידחות גבוהים מסיכוייהם להתקבל, או שטרם ניתן להעריך או שלא ניתן לחשב את החשיפה הכספית בגינן. לצורך בחינת הנפקות המשפטיות של תביעות אלה, קביעת הסבירות כי הן תתממנה לרעתה, מסתמכת הנהלת המפעל על חוות דעת של יועצים משפטיים ומקצועיים. לאחר שיועצי המפעל מגבשים את עמדתם המשפטית ואת סיכויי של המפעל באשר לנשוא התביעה, בין אם המפעל יצטרך לשאת בתוצאותיו או שיש ביכולתו לדחות אותה, אומדת הנהלת המפעל את הסכום אותו יש לרשום בדוחות הכספיים, אם בכלל.

פרשנות שונה מזו של יועציה המשפטיים של המפעל למצב חוקי קיים, הבנה שונה של הנהלת המפעל לגבי חוזי התקשרות וכן שינויים שמקורם בפסיקה רלוונטית או בתוספת עובדות חדשות, יש בהם כדי להשפיע על ערכה של ההפרשה הכוללת בגין ההליכים המשפטיים העומדים כנגד המפעל ובכך להשפיע באופן מהותי על מצבה הכספי ותוצאות פעולותיה של הקבוצה.

2. הטבות לעובדים

הערך הנוכחי של התחייבות המפעל לתשלום פיצויי פיטורין ולתוכנית פנסיה לעובדיה מתבסס על מספר רב של נתונים, אשר נקבעים על בסיס הערכה אקטוארית, תוך שימוש במספר רב של הנחות, לרבות שיעור היוון. שינויים בהנחות האקטואריות עשויים להשפיע על ערכן בספרים של התחייבויות החברה לתשלום פיצויי פיטורין ותשלומי פנסיה. המפעל אומד את שיעור היוון אחת לשנה, בהתבסס על שיעור היוון של אגרות חוב קונצרניות באיכות גבוהה. הנחות מפתח אחרות נקבעות בהתבסס על התנאים השוררים בשוק, ועל בסיס הניסיון שנצבר בקבוצה. לפרטים נוספים אודות ההנחות בהן עשתה החברה שימוש ראה באור 19 להלן.

באור 5 - מזומנים ושווי מזומנים

ההרכב:

מאוחד		שיעור הריבית %
ליום 31 בדצמבר		
2016	2017	
אלפי שקלים חדשים		
48,469	36,732	
28,999	21,481	
254,412	256,448	0.01-0.09
<u>331,880</u>	<u>314,661</u>	

מזומנים בשקלים

מזומנים במטבע חוץ

פיקדונות לזמן קצר

באור 6 - פיקדונות בתאגידים בנקאיים

א. פיקדונות לזמן קצר:

ההרכב:

מאוחד		שיעור הריבית %
ליום 31 בדצמבר		
2016	2017	
אלפי שקלים חדשים		
559,704	357,719	0.01-0.66
12	-	
2,344	43,188	
<u>562,060</u>	<u>400,907</u>	

פיקדונות ללא הצמדה

פיקדונות המשמשים כבטוחה ליתרת הלוואות של רשויות מקומיות

חלויות שוטפות של פיקדונות לזמן ארוך

באור 6 - פיקדונות בתאגידים בנקאיים (המשך)

ב. פיקדונות לזמן ארוך:

ההרכב:

מאוחד		שיעור הריבית %	
ליום 31 בדצמבר			
2016	2017		
אלפי שקלים חדשים			
2,422	2,067	4.45	פיקדונות צמודים
213,896	221,354	0.7-2	פיקדונות ללא הצמדה
216,318	223,421		
12	-		פיקדונות בתאגידים בנקאיים המשמשים כבטוחה ליתרת הלוואות של תאגידים בנקאיים לרשויות מקומיות
216,330	223,421		
(2,356)	(43,188)		בניכוי חלויות שוטפות
213,974	180,233		

ג. מועדי הפירעון של הפיקדונות לזמן ארוך:

מאוחד		
ליום 31 בדצמבר		
2016	2017	
אלפי שקלים חדשים		
2,344	43,188	שנה ראשונה
39,879	77,298	שנה שנייה
77,267	395	שנה שלישית
395	76,609	שנה רביעית
70,797	25,931	שנה חמישית
25,636	-	שנה שישית
216,318	223,421	

ד. פיקדונות בתאגידים בנקאיים המשמשים כבטוחה ליתרת הלוואות של תאגידים בנקאיים לרשויות מקומיות.

ההלוואות לרשויות מקומיות ניתנו בתיאום עם משרדי הממשלה למטרות חינוך, בריאות ורווחה. משנת 1985 הופסק מתן ההלוואות פרט ליתרת ההלוואות בגין תוכניות שאושרו קודם לכן.

באור 7 - ניירות ערך סחירים

ההרכב:

מאוחד		
ליום 31 בדצמבר		
2016	2017	
אלפי שקלים חדשים		
1,772,721	1,928,699	אגרות חוב ממשלתיות
1,035,812	985,947	אגרות חוב קונצרניות
215,239	251,191	תעודות סל וקרנות נאמנות
187,967	219,496	מניות
6,597	-	מלווה קצר מועד
3,218,336	3,385,333	
(166,878)	(189,507)	
3,051,458	3,195,826	

בניכוי - ניירות ערך סחירים משועבדים (ראה באור 19ז)

באור 8 - משווקים ולקוחות

א. ההרכב:

מאוחד		
ליום 31 בדצמבר		
2016	2017	
אלפי שקלים חדשים		
143,494	151,861	משווקים ראשיים עבור הגרלות
28,802	27,167	חברות כרטיסי אשראי
172,296	179,028	

ב. נכון ליום 31 בדצמבר 2017 חובות המשווקים הראשיים מובטחים בערבויות בנקאיות בסך של כ-219,903 אלפי ש"ח (בשנת 2016 כ-227,695 אלפי ש"ח).
 תקופת האשראי הממוצעת למשווק עבור הגרלות הינה 3-4 ימים ותקופת האשראי הממוצעת במכירת כרטיסי חיש גד הינה 24 ימים.

באור 9 - מלאי

ההרכב:

מאוחד		
ליום 31 בדצמבר		
2016	2017	
אלפי שקלים חדשים		
9,480	8,916	כרטיסי חיש גד
3,948	2,171	מוצרי קידום מכירות
2,668	2,337	גלילי נייר וטפסים אחרים
16,096	13,424	

באור 10 - חייבים אחרים

ההרכב:

מאוחד		
ליום 31 בדצמבר		
2016	2017	
אלפי שקלים חדשים		
4,590	4,030	הוצאות מראש
1,887	1,887	מס הכנסה - חברה
3,312	3,518	חייבים אחרים
<u>9,789</u>	<u>9,435</u>	

באור 11 - רכוש קבוע, נטו

א. ההרכב:

סה"כ	ריהוט וציוד משרדי	מחשבים ותשתית למערכת מקוונת	כלי רכב אלפי שקלים חדשים	ביתנים	קרקע ומבנים	
719,612	49,777	370,516	361	227,645	71,313	עלות
31,513	6,030	8,605	106	15,088	1,684	יתרה ליום 1 בינואר 2016
(6,197)	(2,140)	(2,939)	-	(1,029)	(89)	תוספות במשך השנה
744,928	53,667	376,182	467	241,704	72,908	גריעות במשך השנה
21,549	4,215	1,994	-	13,174	2,166	יתרה ליום 31 בדצמבר 2016
(11,298)	(5,180)	(2,391)	-	(3,727)	-	תוספות במשך השנה
<u>755,179</u>	<u>52,702</u>	<u>375,785</u>	<u>467</u>	<u>251,151</u>	<u>75,074</u>	גריעות במשך השנה
						יתרה ליום 31 בדצמבר 2017
534,729	26,933	309,197	153	168,547	29,899	פחת נצבר
59,196	7,048	37,503	47	11,095	3,503	יתרה ליום 1 בינואר 2016
(4,397)	(1,259)	(2,568)	-	(481)	(89)	פחת לשנה
589,528	32,722	344,132	200	179,161	33,313	גריעות במשך השנה
30,799	6,414	9,909	67	10,923	3,486	יתרה ליום 31 בדצמבר 2016
(7,991)	(3,631)	(2,375)	-	(1,985)	-	פחת לשנה
<u>612,336</u>	<u>35,505</u>	<u>351,666</u>	<u>267</u>	<u>188,099</u>	<u>36,799</u>	גריעות במשך השנה
						יתרה ליום 31 בדצמבר 2017
142,843	17,197	24,119	200	63,052	38,275	עלות מופחתת
155,400	20,945	32,050	267	62,543	39,595	ליום 31 בדצמבר 2017
						ליום 31 בדצמבר 2016

ב. ביום 1 ביולי 2014 חתמה החברה הסכם עם חברת AUSTRIAN GAMING INDUSTRIES להקמת מערכת מכוונת משחקים חדשה לחברה בתמורה לסך של 11,254 אלפי דולר. התמורה תשולם בהתאם לאבני הדרך הכלולות בהסכם. נכון ל-31.12.17 שילם המפעל סך של כ-10,334 אלפי דולר.

באור 11 - רכוש קבוע, נטו (המשך)

ג. לקראת תום שנת 2016 הודיע משרד האוצר לחברה על כוונתו לא להותיר את משחק חיש גד אלקטרוני (EIL) לאחר 31 בדצמבר 2016. בתיקוני היתר 2012 החל מיום 1 בינואר 2017 ובהיתר 2017 הושמט היתר הפעלת משחק חיש גד אלקטרוני (EIL), בהתאם לכך הופחתו מכונות המזל במלואם בתום שנת 2016.

באור 12 - נכסים בלתי מוחשיים

א. ההרכב:

פוטנטיים	תוכנה	סה"כ	
אלפי שקלים חדשים			
19,975	186,276	206,251	עלות
-	3,681	3,681	יתרה ליום 1 בינואר 2016
19,975	189,957	209,932	תוספות במשך השנה
-	5,944	5,944	יתרה ליום 31 בדצמבר 2016
19,975	195,901	215,876	תוספות במשך השנה
			יתרה ליום 31 בדצמבר 2017
			פחת נצבר
11,413	108,929	120,342	יתרה ליום 1 בינואר 2016
8,562	37,054	45,616	פחת במשך השנה
19,975	145,983	165,958	יתרה ליום 31 בדצמבר 2016
-	12,059	12,059	פחת במשך השנה
19,975	158,042	178,017	יתרה ליום 31 בדצמבר 2017
			עלות מופחתת ליום 31 בדצמבר 2017
			עלות מופחתת ליום 31 בדצמבר 2016
-	37,859	37,859	
-	43,974	43,974	

ב. בשנת 2016 הופחתו עלויות התוכנה המיוחסות לפעילות חיש גד אלקטרוני (EIL) והפוטנט (ראה באור 11ג).

באור 13 - חייבים אחרים

א. ההרכב:

מאוחד		
ליום 31 בדצמבר		
2016	2017	
אלפי שקלים חדשים		
1,209	2,078	חייבים אחרים
(52)	(51)	בניכוי חלויות שוטפות
1,157	2,027	

באור 13- חייבים אחרים (המשך)

ב. מועדי הפרעון

מאוחד		
ליום 31 בדצמבר		
2016	2017	
אלפי שקלים חדשים		
52	51	שנה ראשונה - חלויות שוטפות
51	294	שנה שניה
192	294	שנה שלישית
192	331	שנה רביעית
192	325	שנה חמישית
530	783	שנה שישית ואילך
<u>1,209</u>	<u>2,078</u>	

באור 14 - זכויות שטרם נפדו כולל זכויות לתשלום לשיעורין

ההרכב:

מאוחד		
ליום 31 בדצמבר		
2016	2017	
אלפי שקלים חדשים		
154,224	128,933	זכויות שטרם נפדו
35,770	35,740	זכויות לתשלום לשיעורין
<u>189,994</u>	<u>164,673</u>	

באור 15 - ספקים ונותני שרותים

א. ההרכב:

מאוחד		
ליום 31 בדצמבר		
2016	2017	
אלפי שקלים חדשים		
47,980	60,840	חובות פתוחים
343	1,875	המחאות לפרעון
<u>48,323</u>	<u>62,715</u>	

ב. החברה התקשרה בהסדרי חכירה תפעולית של נקודות מכירה הממוקמים במרכזים מסחריים לתקופות שנתיות שעד ל-6 שנים. עיקר ההסכמים הינם לתקופות בנות שנה עד 3 שנים. חלק ממהסכמים כוללים אופציית הארכה לתקופות של שנה עד שנתיים נוספות. לחברה אין אופציה לרכישת הנכסים החכורים בתום תקופת החכירה. דמי השכירות כוללים מרכיב תשלום, שהינו על פי היקף המכירות של נקודות המכירה.

באור 16 - זכאים ויתרות זכות

ההרכב:

מאוחד		
ליום 31 בדצמבר		
2016	2017	
אלפי שקלים חדשים		
14,969	18,410	מוסדות ממשלתיים
9,913	7,625	הוצאות לשלם
3,509	7,145	הכנסות מראש
1,548	2,440	זכאים אחרים
<u>29,939</u>	<u>35,620</u>	

באור 17 - הפרשות ושעבודים

א. ההרכב:

מאוחד		
ליום 31 בדצמבר		
2016	2017	
אלפי שקלים חדשים		
2,500	961	יתרה ליום 1 בינואר
461	1,659	הפרשות נוספות שהוכרו
(2,000)	(146)	סכומים שנוצלו במהלך השנה
<u>961</u>	<u>2,474</u>	יתרה ליום 31 בדצמבר

ב. מידע נוסף בדבר הליכים משפטיים:

1. לתאריך הדוח על המצב הכספי קיימות כנגד המפעל תביעות תלויות שונות בסכום כולל של כ-8.4 מיליון ש"ח (בשנת 2016 - כ-13.5 מיליון ש"ח) הנובעות ממהלך העסקים הרגיל של המפעל. הנהלת המפעל, בהסתמך על חוות דעת של יועציה המשפטיים, כללה בדוחות הכספיים אלה הפרשה לתביעות משפטיות בסך של כ-1.1 מיליון ש"ח (בשנת 2016 - כ-1 מיליון ש"ח) לכיסוי החשיפה האפשרית בגין התביעות האמורות. כמו כן, תלויות ועומדות בקשות לאישור תובענות ייצוגיות אשר טרם סולקו בסכום כספי כולל של כ-4.9 מיליארד ש"ח (בשנת 2016 כ-4.7 מיליארד ש"ח) בגינן לא נזקפה הפרשה בהסתמך על חוות דעת של יועצים משפטיים, על פיהן סיכויי הבקשות להידחות גבוהים מסיכוייהם להתקבל, או שטרם ניתן להעריך או שלא ניתן לחשב את החשיפה הכספית בגינן.
2. ביום 3 באפריל 2013 הוגשה לבית המשפט המחוזי בתל אביב תביעה כנגד המפעל ובקשה לאישור התביעה כתובענה ייצוגית בסכום של כ-4.5 מיליארד ש"ח.

באור 17 - הפרשות ושעבודים (המשד)

לטענת התביעה, המפעל מפרסם את סל הפרסים של כרטיסי "חיש גד בורסה" ו"חיש גד דיבידנד" באופן מטעה, התעשר על חשבון המשחקים, הטעה אותם והפר את חובת הגילוי על פי חוק הגנת הצרכן.

ביום 21 בדצמבר 2017 בית המשפט המחוזי דחה את הבקשה לאישור התביעה. ביום 30 בינואר 2018 הוגש ערעור במסגרתו נטען כי יש לבטל את דחיית הבקשה לאישור התביעה. הנהלת המפעל, בהסתמך על חוות דעת יועציה המשפטיים, אינה יכולה בשלב זה להעריך את סיכוי התביעה להתקבל ולפיכך לא נכללה הפרשה בדוחות כספיים אלה בקשר לכך.

3 ביום 6 ביוני 2016 הוגשה תביעה כנגד המפעל בבית המשפט על סך 100 מיליון ש"ח ובקשה לאישור התביעה כתובענה ייצוגית. לטענת התביעה, המפעל מטעה את לקוחותיו תוך פרסום מצגי זכיות בהגרלות הגבוהים מהזכייה בפועל וללא פרסום תאריך המשקף הטעייה, מרמה ועשיית עושר שלא כדין.

ביום 21 בדצמבר 2017 אישר בית המשפט את בקשת ההסתלקות, והורה על מחיקת בקשת האישור ודחיית תביעתם האישית של המבקשים.

4. ביום 31 בדצמבר 2016 הוגשה תביעה בבית המשפט כנגד המפעל בסך כ-103 מיליון ש"ח ובקשה לאישור התביעה כתובענה ייצוגית. לטענת התובע המפעל מציג באתר האינטרנט נתוני זכייה שונים מהמוצג באפליקציה תוך כדי הטעיית משתמשי חיש גד אלקטרוני. להערכת יועציו המשפטיים של המפעל לא ניתן להעריך בשלב זה את סיכויי התביעה ואישור הבקשה לאישור התביעה כתובענה ייצוגית.

5. ביום 3 בינואר 2017 הוגשה בקשה לבית המשפט לאישור תביעה ייצוגית ללא ערך כספי לתביעה ובקשה לאישור התביעה כתובענה ייצוגית. לטענת התובע המפעל מפר את ההיתר גורם להגדלת ההפסד הכולל של המהמרים ומשפיע עליהם באופן בלתי הוגן בהקשר של עלות השתתפות בהימור במכונת חיש גד אלקטרוני על פי ההיתר. בהתאם להערכת יועציו המשפטיים של המפעל יש סיכוי רב יותר שבקשת האישור תדחה מאשר תתקבל.

6. ביום 8 בינואר 2017 הוגשה עתירה לבית המשפט העליון בשבתו כבג"צ על ידי 6 זכיינים כנגד משרד האוצר והמפעל על מנת להורות על הוראות מעבר כתוצאה מיישום החלטתו של שר האוצר בדבר ביטול הגרלת חיש גד אלקטרונית במסגרת היתר 2017 לצורך מתן תקופת התארגנות נוכח ההשלכות הקשות הצפויות מהפסד ההגרלות האלקטרוניות. במסגרת התדיינות בין נציגי העותרים למשרד האוצר והמפעל הוצע לעותרים, לפני משורת הדין, הסכם פשרה הכולל הטבה לזכיינים כנגד אי חידוש הגרלת חיש גד אלקטרונית וויתור על כלל טענות הזכיינים כנגד משרד האוצר והמפעל בקשר עם השינויים שנערכו במסגרת היתר 2017. ביום 30 באפריל 2017 ניתן פסק דין על אישור הסדר הפשרה שסוכם על ידי הצדדים מחוץ לכתלי בית המשפט.

באור 17 - הפרשות ושעבודים (המשך)

7. ביום 22 בפברואר 2017 הוגשה בקשה לבית המשפט לאישור התביעה כתובענה ייצוגית בסך 20 מיליון ש"ח. לטענת התובע המפעל הפר את חובתו להנגשת שירותי ציבורי לציבור בעלי המוגבלות, מאחר שלא ביצע את ההתאמות הנדרשות בביתני מפעל הפיס ודוכניו על פי חוק. להערכת יועציו המשפטיים של המפעל לא ניתן להעריך בשלב זה את סיכויי התביעה ואישור הבקשה לאישור התביעה כתובענה ייצוגית.

8. ביום 5 בדצמבר 2017 הוגשה בקשה לבית המשפט לאישור התביעה כתובענה ייצוגית בסך כ- 188 מיליון ש"ח. לטענת התובע המפעל מעודד רכישת מוצרי הימורים בסכומים החורגים מפעילות הימורים סבירה. כמו כן, לטענת התובע המפעל מטעה את ציבור הצרכנים בפרסומים. להערכת יועציו המשפטיים של המפעל לא ניתן להעריך בשלב זה את סיכויי התביעה ואישור הבקשה לאישור התביעה כתובענה ייצוגית.

9. ביום 28 בדצמבר 2017 הוגשה בקשה לבית המשפט לאישור התביעה כתובענה ייצוגית ללא ציון סכום הבקשה. לטענת התובע המפעל גובה שלא כדין דמי השתתפות בגין הגרלת הקינו. להערכת יועציו המשפטיים של המפעל לא ניתן להעריך בשלב זה את סיכויי התביעה ואישור הבקשה לאישור התביעה כתובענה ייצוגית.

10. כנגד המפעל הוגשו תביעות נוספות על ידי אחרים בנוסף לאלו המתוארות בפסקאות 9-2 לעיל. התביעות הן בין היתר בגין קבלת כספי זכיה בהגרלה שלא התקבלו, פיטורי עובדת שלא כדין ותביעת כספים נוספים בהתאם להסכם הקיבוצי החדש וכן תביעת שכר טרחה בגין עבודות ספקים. בדוחות כספיים אלה נכללה הפרשה בסך 1.1 מיליון ש"ח בגין התביעות כאמור המשקפים לדעת הנהלת המפעל ובהסתמך על הערכות היועצים המשפטיים כמספיקים לכיסוי נזקים אפשריים בגין התביעות הנ"ל.

ג. שעבודים וערבויות:

1. המפעל רשם שעבודים שוטפים וקבועים מדרגה ראשונה מוגבלים בבנקים להבטחת התחייבויות המפעל לפנסיה תקציבית (ראה באור 19'ז).

2. למפעל ערבויות בסך כ-1,747 אלפי ש"ח בבנק מזרחי טפחות להבטחת התחייבויות תשלומי שכר דירה בנקודות מכירה.

באור 18 - מענקים

- א. תשלום כספי המענקים מבוצע בהתאם לשלבים שנקבעים על ידי המפעל לגבי כל סוג של מענק, וזאת לאחר שהוכח על ידי הרשות המקומית ביצוע השלבים להנחת דעתו של המפעל. לאור הקושי לחזות בצורה מהימנה את מועד ביצוע הפרויקטים ובשל העובדה כי קצב ביצוע הפרויקטים על ידי הרשויות המקומיות אינו בשליטתו של המפעל, סווגו כל ההתחייבויות למענקים במסגרת ההתחייבויות השוטפות.
- ב. במסגרת ההיתרים השונים לעריכת הגרלות שניתנו למפעל התחייב המפעל להעמיד מקורות לבניית כיתות לימוד וגני ילדים חדשים, בכפוף לאמור בהיתרים. למפעל אין זכות משפטית להימנע מחלוקה או לשנות אותה לפרטים נוספים אודות ההתחייבות הנ"ל ראה באור 1.
- ג. ביום 14 בנובמבר 2013 אישר דירקטוריון המפעל השלמת הקצאות למענקים לרשויות המקומיות בהתאם ל"מורה הדרך" בסכום השווה ל- 46.25% מהרווח על פי הוראות ההיתר, כפי שיחושב בדוחות הכספיים המבוקרים לכל אחת מהשנים 2013 - 2016. בהתאם להחלטת הדירקטוריון, נכללה בדוחות הכספיים התחייבות בהתאם לתוצאות הרווח השנתי.
- ד. ביום 14 בנובמבר 2013 אישר דירקטוריון המפעל הקדמת תשלום לבניית כיתות לימוד וגני ילדים על חשבון השנים 2015 ו- 2016 בסכום של מיליארד ש"ח. בשנת 2014 העבירה החברה את מלוא הסכום למטרת בניית כיתות וגני ילדים.
- ה. ביום 31 ביולי 2014 אישר דירקטוריון המפעל הקדמת הקצאות לרשויות המקומיות על חשבון שנת 2016 בסך של כ- 507 מיליוני ש"ח. ביום 21 באוגוסט 2014 אישר דירקטוריון המפעל את אמת המידה במסגרת חלוקת הכספים על חשבון שנת 2016.
- ו. ביום 20 באוגוסט 2015 אישר דירקטוריון המפעל הקצאת 500 מיליון ש"ח לרשויות המקומיות, המורכבים מסך של כ-244 מיליון ש"ח בגין השלמת ההקצאה למענקים על חשבון שנת 2014, סך של כ- 131 מיליון ש"ח בגין תוספת להקדמת ההקצאה על חשבון שנת 2015, וסך של 125 מיליון ש"ח בגין תוספת להקדמת ההקצאה על חשבון שנת 2016.
- ז. ביום 29 באוקטובר 2015 אישר דירקטוריון המפעל את אמת המידה במסגרת חלוקת הכספים האמורה לשנים 2014 - 2016.
- ח. ביום 16 במרץ 2017 אישר דירקטוריון המפעל הקצאת 1.2 מיליארד ש"ח לרשויות המקומיות, מתוך סכום זה 528 מיליון ש"ח ו-510 מיליון ש"ח בגין מקדמות לשנים 2017 ו-2018 בהתאמה.
- ט. על פי הוראות ההיתר 2017 על המפעל להעביר למשרד האוצר בשנים 2017-2018, סך כולל של מיליארד ₪ בנוסף בכל אחת מהשנים 2017 ו-2018 יעביר המפעל למשרד האוצר סכום השווה להפרש שבין הכספים שמיועדים לרשויות המקומיות לבין הכספים שמיועדים לכיתות לימוד וגני ילדים.
- על פי חוות דעת משפטית שקיבלה החברה דין העברות אלו כמקדמות על חשבון מענקים עתידיים למשרד האוצר לבניית כיתות לימוד וגני ילדים בשנים שבהם יאשרו הדוחות הכספיים ל-2025 ו-2026, או לפני כן בהתקיים תנאים מסויימים כמפורט בהיתר.

באור 18 - מענקים (המשך)

בהתאם לאמור לעיל, העביר המפעל למשרד האוצר סכום של 375 מיליון ש"ח ו-125 מיליון ש"ח בתאריכים 1 באוקטובר 2017 ו-5 בדצמבר 2017 בהתאמה.

מקדמות אלו נמדדות בסכום לא מהוון ומסווגות כמקדמות על חשבון מענקים למשרד האוצר במסגרת הנכסים הלא שוטפים.

ט. ביום 26 באוקטובר 2017 אישר דירקטוריון המפעל הקדמת הקצאה לרשויות המקומיות בסכום של 500 מיליון ש"ח לכל אחת מהשנים 2019 ו-2020.

י. בדיון בדירקטוריון מיום 14 בדצמבר 2017 ומיום 22 בפברואר 2018 הוחלט להקצות סכום של לא פחות מ-826 מיליון ש"ח לרשויות המקומיות בכל אחת משנות ההיתר, כמו כן, יוקצו 13 מיליון ש"ח נוספים לפעילויות בזיקה עם הרשויות המקומיות שייעודם יקבע ע"י הדירקטוריון ו-13 מיליון ש"ח נוספים לפעילויות בזיקה עם הרשויות המקומיות על חשבון משרד האוצר. החלוקה אינה בהתאם ללשון ההיתר 2017, זאת לאור ההבנות שהושגו עם משרד האוצר בעת הדיונים על ההיתר.

יא. מתוך סכום של כ-13 מיליון ש"ח על חשבון הוצאות עבור מענקים לרשויות המקומיות הוקצו סכומים של 4,738 אלפי ש"ח לזכיינים שהפעילו משחקי חיש ג'ד אלקטרוני (EIL) וקיננו, סכום של 7,680 אלפי ש"ח הוקצה עבור מופעים לציון 70 שנה למדינה.

יב. נכון למועד דוחות כספיים אלה ניתנו מענקים לרשויות המקומיות על חשבון אמות המידה של השנים הבאות. מענקים על חשבון אמות המידה של השנים הבאות ששולמו בסך של כ-626 אלפי ש"ח (בשנת 2016 - כ-670 אלפי ש"ח) הוכרו כמקדמות מימון לרשויות המקומיות במסגרת הנכסים השוטפים.

יג. נכון למועד הדוחות הכספיים, אושרו על ידי דירקטוריון המפעל מענקים למועצת הפיס לתרבות ואמנות ולפרויקט מלגות פיס וכן למענקים אחרים בסכום כולל של כ-11,625 אלפי ש"ח, אשר טרם הוכרו כהתחייבות בדוחות הכספיים. מקורות תקציביים למענקים אלו נכללו במסגרת ההון (ראה באור 20).

יד. הרכב מענקים והקצבות אחרים:

מאוחד		
ליום 31 בדצמבר		
2016	2017	
אלפי שקלים חדשים		
139,701	125,130	פרויקט מלגות פיס
83,721	71,001	מענקים למועצת הפיס לתרבות ואומנות
3,938	4,250	קרנות מפעל הפיס
721	675	אחרים
228,081	201,056	

באור 19 - התחייבויות בשל הטבות לעובדים

א. ההרכב:

מאוחד	
ליום 31 בדצמבר	
2016	2017
אלפי שקלים חדשים	
166,878	189,507
7,207	9,257
13,313	15,282
8,741	9,198
196,139	223,244
(662)	(1,321)
195,477	221,923

מוצג במסגרת התחייבויות לא שוטפות:

הטבות לאחר סיום העסקה במסגרת תכניות להטבה מוגדרת

פנסיה תקציבית ומענקי פרישה
פיצויי פרישה ופיטורין
פדיון ימי מחלה
שי לחג ונופש
בניכוי - חלויות שוטפות בשל הטבות לעובדים

מוצג במסגרת התחייבויות שוטפות:

הטבות לעובדים

4,626	9,642	מוסדות בשל שכר
8,225	8,579	חופשה
11,025	11,542	הפרשות בגין הטבות לעובדים
662	1,321	חלויות שוטפות בשל הטבות לעובדים
24,538	31,084	

ב. הטבות לאחר סיום העסקה:

1. הגדרות והנחות בדבר חישוב הפרשות בגין הטבות לעובדים:

- א. ההערכה האקטוארית בוצעה על ידי אקטואר מוסמך שהינו חבר אגודת האקטוארים בישראל.
- ב. שיטת החישוב של ההתחייבויות להלן הינה לפי שיטת יחידת זכאות חזויה בהתאם לתקן חשבונאות בינלאומי מספר 19 (המתוקן) לפיו לכל עובד וגמלאי מבוצעת בנפרד תחזית תזרים מזומנים של סכומי הפנסיה והמענקים שישולמו עבורו בעתיד על פי הנחת שיעורי ריבית להיוון והנחות נוספות המתוארות בסעיפים ג'-ח' להלן.
- ג. שיעור ריבית להיוון לחודש דצמבר 2017 נגזר מעקום תשואה נכון לאותו תאריך של אג"ח קונצרניות צמודות מדד, אשר מדורגות - AA ומעלה. בהיוון תחזית תזרים המזומנים העומדת בבסיס הערכת ההתחייבויות כלפי כל עובד וגמלאי נעשה שימוש ישיר בכל שיעור הריבית הגלומים בעקום התשואה כאמור.

באור 19 - התחייבויות בשל הטבות לעובדים (המשך)

להלן שיעורי ריבית ההיוון הנומינלית שנעשה בהן שימוש לצורך ההערכה האקטוארית:

<u>2016</u>	<u>2017</u>	
4.6	3.8	פנסיה תקציבית ומענקי פרישה
4.4	3.4	פיצויי פרישה ופיטורין
4.4	3.5	פדיון ימי מחלה
4.7	3.9	שי לחג ונופש

ד. שיעורי אינפלציה חזויים בשיעור 1.6% בגין פנסיה תקציבית והן בגין הטבות לעובדים כמתואר בסעיפים 3-5 להלן הנגזר מההפרש בין עקום תשואה על אג"ח שקליות לעקום תשואה של אג"ח צמודות מדד.

ה. ניתוח שיעור גידול עתידי בשכר הינו על פי ותק ונתוני שכר הקיימים.

ו. שיעור עזיבת העובדים הכוללת פיטורין והתפטרות מרצון הינו אפסי בפנסיה תקציבית ובשיעור שנקבע על פי הערכות הנהלת המפעל בגין הטבות לעובדים כמתואר בסעיפים 3-5 להלן.

ז. גיל הפרישה לגמלאות הינו לפי חוק גיל פרישה התשס"ד-2004 (להלן: "החוק") הינו גיל 67 לגברים וגילאים 62 לנשים. עבור אישה שתצבור 35 שנות ותק אחרי הגיל הקבוע בחוק. ההנחה היא שתפרוש במועד שבו תצבור 35 שנות ותק אך לא מאוחר מגיל 67.

ח. שיעור התמותה נקבעו בהתאם לחוזר פנסיה 3-6-2017 אשר פורסם על ידי הממונה על שוק ההון ביטוח וחסכון בשנת 2017 לפי שיעור התמותה הינם סטנדרטיים ללא ביטוי למצב בריאותי אישי של עובדים וגמלאים במפעל.

2. תכניות להטבה מוגדרת בגין התחייבות בגין פנסיה תקציבית:

א. כללי:

ההתחייבות לתשלומי פנסיה ומענקי פרישה נקבעת על בסיס החבויות הפנסיוניות הכוללות של המפעל כלפי העובדים והגמלאים בפנסיה תקציבית.

המחויבויות האמורות חושבו תוך שימוש בהערכה אקטוארית. הערך הנוכחי של המחויבות להטבה מוגדרת והעלויות המתייחסות של שירות שוטף ושירותי עבר, נמדדו תוך שימוש בשיטת יחידת הזכאות החזויה.

פנסיה תשולם לכל פנסיונר ולגמלאי עתידי (עובד פעיל כיום) עד סוף חייהם ולאחר מותם תשולם פנסיית שאירים בשיעור של 60% מקצבתם לבת הזוג.

ב. לגבי הנחות לחישוב ההתחייבות בגין פנסיה תקציבית ראה סעיף 1 לעיל.

ג. להלן ניתוחי רגישות בשנת הדוח לחישוב ההתחייבות בגין פנסיה תקציבית בהתחשב בשינוי שיעור הריבית להיוון ושיעור גידול עתידי בשכר:

באור 19 - התחייבויות בשל הטבות לעובדים (המשך)

2016		2017	
שינוי-%	שינוי באלפי ש"ח	שינוי-%	שינוי באלפי ש"ח
(13.8)	(23,053)	(14.1)	(26,784)
17.4	29,019	17.9	33,877
5.5	9,255	5.5	10,455
(5)	(8,277)	(4.9)	(9,319)

3. תכניות להטבה מוגדרת בגין התחייבות בגין פיצויי פרישה ופיטורין:

א. כללי:

דיני העבודה וחוק פיצויי פיטורין בישראל מחייבים את המפעל לשלם פיצויים לעובד בעת פיטורין או פרישה (לרבות עובדים העוזבים את מקום העבודה תחת נסיבות ספציפיות אחרות). חישוב ההתחייבות בשל סיום יחסי עובד - מעביד מתבצע על פי הסכם העסקה בתוקף ומבוסס על משכורת אחרונה של העובד אשר לדעת ההנהלה, יוצרת את הזכות לקבלת הפיצויים ובהתחשב במספר שנות העבודה שלו.

על פי ההסכם הקיבוצי המיוחד שנחתם בין המפעל לבין הסתדרות העובדים הכללית החדשה, החל משנת 2004 יפקיד המפעל לקופות פיצויים בשיעור 6% משכר העובדים שבתחולת ההסכם ושאינם נכללים במסגרת הסדר הפנסיה התקציבית. הפקדות אלו יהיו בהתאם לסעיף 14 לחוק פיצויי פיטורין התשכ"ג - 1963 ועל פיו הפקדות אלו בקרנות פנסיה ו/או בפוליסות בחברות ביטוח, פוטרות אותה מכל התחייבות ומחויבות משפטית או משתמעת לשלם תשלומים נוספים אם לתכנית לא יהיו מספיק נכסים כדי לשלם את כל הטבות העובד המתייחסות ישירות לעובד בתקופה השוטפת ובתקופות הקודמות עם ותק של שנה או יותר, בגין הסכומים שהופקדו בשיעור כאמור לעיל.

בפועל מפקיד המפעל בשיעור של 8.33% משכרם החודשי של עובדיו כאמור. בגין ההפקדות בשיעור של 6% פטור המפעל מכל התחייבות להשלמת תשלומים נוספים כאמור, בגין תקופת העבודה החל מתחולת ההסכם הקיבוצי.

לגבי עובדים שאינם זכאים לפנסיה תקציבית מחושבת התחייבות בשיעור של 2.33% משכרם הקובע של עובדי המפעל שבתחולת ההסכם הקיבוצי המיוחד שנחתם בין החברה לבין הסתדרות העובדים הכללית החדשה בשנת 2004. עד לשנת 2004 שהינו מועד חתימת ההסכם הקיבוצי המיוחד מחושבת ההתחייבות בשיעור של 8.33% משכרם הקובע של עובדי המפעל, בגין תקופת העסקתם עד ליום חתימת ההסכם כאמור.

כמו כן מחושבת ההתחייבות בגין עובדים בהסכמים אישיים שאינם בתחולת סעיף 14 לחוק פיצויי פיטורין תשכ"ג - 1963.

ב. לגבי הנחות לחישוב ההתחייבות בגין פיצויי פרישה ראה סעיף 1 לעיל.

ג. להלן ניתוחי רגישות בשנת הדוח לחישוב ההתחייבות בגין פיצויי פרישה ופיטורין בהתחשב בשינוי שיעור הריבית להיוון, שיעור גידול עתידי בשכר ושיעורי עזיבת עובדים:

באור 19 - התחייבויות בשל הטבות לעובדים (המשך)

2016		2017		
שינוי-%	שינוי באלפי ש"ח	שינוי-%	שינוי באלפי ש"ח	
(8.8)	(2,009)	(10.2)	(2,628)	עליה של 1% בשיעור הריבית להיוון
12.1	2,751	12.7	3,265	ירידה של 1% בשיעור הריבית להיוון
12	2,745	12.6	3,242	עליה של 1% בשיעור גידול שנתי בשכר
(8.5)	(1,928)	(9.9)	(2,562)	ירידה של 1% בשיעור גידול שנתי בשכר
1.5	338	0.9	231	עליה של 1% לשנה בשיעורי פיטורין
(0.5)	(114)	(0.3)	(77)	ירידה של 1% לשנה בשיעורי פיטורין
(3.1)	(710)	(4.0)	(1,024)	עליה של 1% לשנה בשיעורי התפטרות מרצון
0.3	72	0.4	114	ירידה של 1% לשנה בשיעורי התפטרות מרצון

4. תכניות להטבה מוגדרת בגין התחייבות בגין פדיון ימי מחלה:
א. כללי:

עובדי המפעל זכאים ל-30 ימי מחלה שנתיים המצטברים משנה לשנה ללא תקרה בעת פרישתם לגמלאות, סיום עבודה בתנאים מסוימים ובמקרים נוספים. העובד זכאי למענק עבור ימי מחלה שלא נוצלו בתקופת עבודתו, בהתאם לשיעור ניצול ימי המחלה בתקופת העבודה ועל פי השיעור שנקבע בהסכם הקיבוצי.

ב. לגבי הנחות לחישוב ההתחייבות בגין פדיון ימי מחלה ראה סעיף 1 לעיל.

ג. להלן ניתוחי רגישות בשנת הדוח לחישוב ההתחייבות בגין פדיון ימי מחלה בהתחשב בשינוי שיעור הריבית להיוון, שיעור גידול עתידי בשכר ושיעורי עזיבת עובדים:

2016		2017		
שינוי-%	שינוי באלפי ש"ח	שינוי-%	שינוי באלפי ש"ח	
(10.6)	(1,411)	(10.6)	(1,618)	עליה של 1% בשיעור הריבית להיוון
12.5	1,664	12.5	1,907	ירידה של 1% בשיעור הריבית להיוון
12.6	1,674	12.4	1,901	עליה של 1% בשיעור גידול שנתי בשכר
(10.8)	(1,442)	(10.7)	(1,641)	ירידה של 1% בשיעור גידול שנתי בשכר
(1.4)	(189)	(1.7)	(266)	עליה של 1% לשנה בשיעורי פיטורין
0.4	59	0.5	82	ירידה של 1% לשנה בשיעורי פיטורין
(1.4)	(189)	(1.7)	(266)	עליה של 1% לשנה בשיעורי התפטרות מרצון
0.6	76	0.6	95	ירידה של 1% לשנה בשיעורי התפטרות מרצון

באור 19 - התחייבויות בשל הטבות לעובדים (המשך)

5. תכניות להטבה מוגדרת בגין התחייבות בגין שי לחג ונופש לאחר פרישה לגמלאות:

א. כללי:

עובדי המפעל שפרשו לגמלאות או שיפרשו לגמלאות זכאים לקבל שי לחג בסך 1,760 ש"ח או 2,200 ש"ח לשנה כסכום קבוע כתלות בוותק. כמפורט בהסכם הקיבוצי החל ממועד פרישתו ועד לסוף חייו. כמו כן זכאים העובדים כאמור למימון טיול שנתי בסך 4,958 ש"ח נכון לשנת הדוח. החל משנת הדוח הזכות לקבלת השי לחג והנופש השנתיים בעת פטירת הגמלאי לא תועבר לבנות הזוג.

ב. לגבי הנחות לחישוב ההתחייבות בגין שי לחג ונופש לאחר פרישה לגמלאות ראה סעיף 1 לעיל.

ג. להלן ניתוחי רגישות בשנת הדוח לחישוב ההתחייבות בגין שי לחג ונופש לאחר פרישה לגמלאות בהתחשב בשינוי שיעור הריבית להיוון ושיעור גידול עתידי בערך השי וערך הנופש:

2016		2017		
שינוי-%	שינוי באלפי ש"ח	שינוי-%	שינוי באלפי ש"ח	
(12.8)	(1,122)	(15)	(1,379)	עליה של 1% בשיעור הריבית להיוון
20.4	1,781	19.3	1,778	ירידה של 1% בשיעור הריבית להיוון
8.9	780	8	733	עליה של 1% לשנה בשיעור ערך השי והנופש
(4.2)	(366)	(6.5)	(593)	ירידה של 1% לשנה בשיעור ערך השי והנופש

ג. סכומים שהוכרו ברווח והפסד בגין תוכניות הטבה מוגדרת:

מאוחד	
ליום 31 בדצמבר	
2016	2017
אלפי שקלים חדשים	
3,564	5,178
9,222	9,172
12,786	14,350

עלות שירות שוטף ועבר

עלות ריבית, נטו

ההוצאה נכללה בסעיפי רווח והפסד הבאים:

2,174	3,210
1,390	1,968
9,222	9,172
12,786	14,350

הוצאות הקשורות בהגרלות

הוצאות הנהלה וכלליות

הוצאות מימון

באור 19 - התחייבויות בשל הטבות לעובדים (המשך)

ד. התנועה בערך נוכחי של המחויבות בגין תוכניות להטבה מוגדרת:

מאוחד		
ליום 31 בדצמבר		
2016	2017	
אלפי שקלים חדשים		
214,098	211,738	יתרת פתיחה
3,564	5,178	עלות שירות שוטף ועבר
9,601	9,616	עלות ריבית
413	23,345	הפסדים (רווחים) אקטוארים בשל שינוי בהנחות ושוונות
(10,452)	(3,336)	תיאומים בשל סטיות
(5,486)	(6,767)	הטבות ששלמו
<u>211,738</u>	<u>239,774</u>	

ה. התנועה בערך נוכחי של נכסי תוכניות להטבה מוגדרת:

מאוחד		
ליום 31 בדצמבר		
2016	2017	
אלפי שקלים חדשים		
14,130	15,599	יתרת פתיחה
622	704	הכנסות ריבית
168	(86)	רווחים (הפסדים) אקטוארים בשל שינוי בהנחות ושוונות
(243)	(260)	תשואה על נכסי תוכנית
954	999	הפקדות על ידי המעסיק
(32)	(426)	תשלומים מהתוכנית
<u>15,599</u>	<u>16,530</u>	

באור 19 - התחייבויות בשל הטבות לעובדים (המשך)

1. הטבות לזמן קצר:

ימי חופשה

בהתאם לחוק חופשה שנתית, התשי"א - 1951 (להלן: "החוק"), זכאים עובדי המפעל למספר ימי חופשה בתשלום בגין כל שנת עבודה. בהתאם לחוק ולהסכם הקיבוצי מספר ימי החופשה בשנה להם זכאי כל עובד נקבעים בהתאם לוותק של אותו עובד.

ז. ביום 1 באפריל 2007 התקשר המפעל בהסכם עם נאמן למתן שירותים להבטחת תשלום כספי פנסיה תקציבית לגמלאי המפעל הקיימים והעתידיים הזכאים לפנסיה תקציבית בקרות אירוע שימנע מהמפעל לשלם את הפנסיה התקציבית ישירות לגמלאים. לצורך הבטחת התחייבויות המפעל ועל פי הסכם הפנסיה התקציבית, סוכם בין הצדדים כי המפעל ישעבד סך כספים לטובת הנאמן ברישום שעבוד קבוע, ראשון בדרגה. כמו כן, בהתאם להסכם, בכל שנת כספים יעדכן מפעל הפיס את הסכומים המובטחים בחשבונות המשועבדים בהתאם לחבות האקטוארית בדוחות הכספיים המבוקרים. ביום 4 ביולי 2011 נחתם תיקון להסכם האמור, לפיו ישעבד המפעל סך של 130 מיליון ש"ח בחשבונות נאמנות, לכיסוי מלוא החוב האקטוארי במועד ההסכם כפי שהוא מופיע בדוחות הכספיים השנתיים המבוקרים של החברה.

בחודש נובמבר 2017 התקשר המפעל בהסכם עם נאמן חדש למתן אותם השירותים המפורטים לעיל, זאת לאחר בקשת הנאמן הקודם לסיים את תפקידו עקב סגירת חברת הנאמנות. לתאריך דוחות כספיים אלה סך של 189,507 אלפי ש"ח (ליום 31 בדצמבר 2016 - סך 166,878 אלפי ש"ח) מסווגים בניירות ערך סחירים במסגרת הנכסים הלא שוטפים להבטחת התחייבויות המפעל על פי הסכם הפנסיה התקציבית.

ח. ביום 14 באוגוסט 2011 אישר הממונה על השכר במשרד האוצר את הטבות השכר הנובעות מההסכם הקיבוצי שנחתם ביום 10 באוגוסט 2011 בין המפעל לבין הסתדרות העובדים הכללית החדשה וועד עובדי המפעל (להלן - "ההסכם הקיבוצי המיוחד") ועניינו אימוץ סעיפים הקבועים בהסכם הקיבוצי לעובדי המגזר הציבורי מיום 17 באפריל 2008 (להלן - "הסכם המגזר הציבורי") שעיקריו תשלום מענקים ותוספות שכר בהתאם להוראות הסכם המגזר הציבורי בגין התקופה שמיום 1 בינואר 2008 בשיעורים הקבועים בהסכם המגזר הציבורי ובמועדים הקבועים בהסכם הקיבוצי המיוחד. בדוחות כספיים אלה כלולה הפרשה מלאה לכיסוי ההתחייבויות הנובעות מהוראות ההסכם הקיבוצי המיוחד אשר טרם שולמו נכון למועד הדוחות הכספיים.

ט. ביום 31 בינואר 2018 אישר הממונה על השכר במשרד האוצר את הטבות השכר הנובעות מהסכם הקיבוצי מיוחד שנחתם ביום 25 בדצמבר 2017 בין המפעל לבין ההסתדרות העובדים הכללית החדשה וועד עובדי המפעל (להלן: "ההסכם הקיבוצי"). כחלק מהסכם הקבוצי יחולו תוספות שכר והטבות כספיות בשיעור כולל של 7.75%. 1.55% עבור כל אחת מהשנים 2013 עד 2017. בדוחות כספיים אלה כלולה הפרשה בסך כ-1,406 אלפי ש"ח בקשר לכך.

באור 20 - הון

קרנות לפרויקט מלגות פיס ותרבות ואומנות וקרנות אחרות :
 בהתאם להיתרים 2012 ו-2017, מעמיד המפעל בכל שנה מקורות תקציביים עבור מענקים אחרים מרווחי המפעל (ראה באור 1ה').
 בהתאם לכך, אישר דירקטוריון המפעל העמדת מקורות תקציביים שטרם הוכרו כהתחייבות בדוחות הכספיים ליום 31 בדצמבר 2017 בסכום כולל של כ- 11,625 אלפי ש"ח המיועדים לפרויקטים במסגרת מועצת הפיס לתרבות ואמנות ובמסגרת פרויקט מלגות פיס וכן למענקים אחרים.

באור 21 - הוצאות הקשורות בהגרות

ההרכב :

מאוחד		
לשנה שהסתיימה ביום		
31 בדצמבר		
2016	2017	
אלפי שקלים חדשים		
658,286	724,691	עמלות ותמריצים
97,378	84,003	פרסום וקידום מכירות
66,564	70,499	שכר ונלוות
41,400	44,005	אחזקת רשת הפצה
37,906	35,215	פחת
34,695	31,861	תקשורת ועיבוד נתונים
27,089	31,538	הדפסת כרטיסים
12,897	12,259	עמלות כרטיסי אשראי
9,424	7,270	אחרות
985,639	1,041,341	

באור 22 - הוצאות הנהלה וכלליות

ההרכב:

מאוחד		
לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר		
2016	2017	
אלפי שקלים חדשים		
43,345	43,210	שכר ונלוות
12,642	13,922	אחזקה
9,592	7,644	פחת
6,787	6,223	מקצועיות
854	1,045	תביעות משפטיות
498	460	תקשורת
3,443	3,025	אחרות
<u>77,161</u>	<u>75,529</u>	

באור 23 - הוצאות אחרות, נטו

ההרכב:

מאוחד		
לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר		
2016	2017	
אלפי שקלים חדשים		
(91)	(313)	רווחי הון ממימוש רכוש קבוע, נטו
1,568	3,196	הפסדי הון ממימוש רכוש קבוע
(1,186)	(126)	הכנסות אחרות, נטו
<u>291</u>	<u>2,757</u>	

באור 24 - מענקים לרשויות מקומיות

א. ביום 14 בנובמבר 2013 אישר דירקטוריון המפעל השלמת הקצאות למענקים לרשויות המקומיות בהתאם ל"מורה הדרך" בסכום השווה ל- 46.25% מהרווח על פי הוראות היתר 2012, כפי שיחושב בדוחות הכספיים המבוקרים לכל אחת מהשנים 2013 ועד 2016. בהתאם להחלטת הדירקטוריון, נכללה בדוחות הכספיים הוצאה בגין מענקים לרשויות בהתאם לתוצאות הרווח השנתי.

ב. ביום 9 במרץ 2014 אישר דירקטוריון המפעל בהמלצת המועצה הציבורית המייעצת שינוי במורה הדרך, כך שיתווסף למורה הדרך סעיף המאפשר הקצאה בשיעור של עד 0.6% מתוך ה- 46.25% של מורה הדרך למרכז השלטון המקומי ומרכז המועצות האזוריות, אך לא יותר מהסכום שיאושר בדירקטוריון לכל אחת מהשנים 2012-2016.

ביום 23 בנובמבר 2017 אישר דירקטוריון המפעל העברת 0.6% מסך הרווח המחולק לרשויות המקומיות בסך 826 מיליון ש"ח המהווים כ-5 מיליון ש"ח לטובת השלטון המקומי ומרכז המועצות האזוריות. הוצאה בגין מענק זה כלולה בדוחות הכספיים במסגרת מענקים לרשויות מקומיות.

באור 25 - מענקים והקצבות אחרים

א. ההרכב:

מאוחד	
לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר	
2016	2017
אלפי שקלים חדשים	
62,587	55,519
69,887	56,678
3,750	2,540
136,224	114,737

מענקים למועצת הפיס לתרבות ואמנות (*)
מענקים לפרוייקט מלגות פיס (**)
מענקים לקרנות מפעל הפיס

(*) כולל הוצאות תקורה של המועצה לתרבות בסך של כ- 3,049 אלפי ש"ח (בשנת 2016 כ- 2,775 אלפי ש"ח).
(**) כולל הוצאות תקורה של הפרוייקט בסך של כ- 2,546 אלפי ש"ח (בשנת 2016 כ- 1,891 אלפי ש"ח).

ב. ביום 14 בנובמבר 2013 אישר דירקטוריון המפעל השלמת הקצאות למענקים אחרים כהגדרתם בהיתר, בסכום השווה ל- 7.5% מהרווח על פי הוראות היתר 2012, כפי שיחושב בדוחות הכספיים המבוקרים לכל אחת מהשנים 2013 ועד 2016. בהתאם להחלטת הדירקטוריון, נכללה בדוחות הכספיים הקצאה למענקים אחרים בהתאם לתוצאות הרווח השנתי.

ג. ביום 24 בנובמבר 2013 אישרה האסיפה הכללית של קרן מפעל הפיס על שם מיכאל לנדאו (חל"צ) (להלן: "קרן לנדאו"), תוכנית לסיום פעילותה של קרן לנדאו כגוף עצמאי ולהעברת פעילותה של קרן לנדאו למפעל באמצעות התקשורת בהסכם עם המפעל וזאת לשם המשך תמיכת המפעל בפרס לאמנויות ולמדעים ע"ש מיכאל לנדאו, על מנת לחסוך בעלויות הפרס ולאפשר המשך הפרס לשנים הבאות.
על פי הסכם שנחתם ביום 8 בדצמבר 2013 בין קרן לנדאו למפעל (להלן: "ההסכם"), המפעל ידאג לשימור הפרס במתכונת הקיימת ערב חתימת ההסכם לתקופה בת עשר שנים לפחות מהעברת הפעלת הפרס למפעל.

באור 25 - מענקים והקצבות אחרים (המשך)

כניסת ההסכם לתוקף מותנית באישור תקנון המפעל על ידי משרד המשפטים. נכון למועד דוחות כספיים אלה טרם התקבל האישור האמור.

ביום 25 בספטמבר 2017 אישר הדרכתוריון של קרן לנדאו את החתימה על הסכם חדש. ההסכם החדש יהיה דומה לקודמו אך ללא התנית המיזוג.

נכון לתאריך הדוחות הכספיים, טרם נחתם ההסכם החדש.

ד. ביום 3 במאי 2016 אישרה האסיפה הכללית של קרן מפעל הפיס ע"ש פנחס ספיר (חל"צ) (להלן: "קרן ספיר") ספיר, את מיזוג פעילות קרן ספיר לתוך פעילות המפעל וזאת לשם המשך תמיכת המפעל בפרס לספרות של מפעל הפיס ע"ש פנחס ספיר ולאפשר המשך הפרס והנצחה ראויה לשנים הבאות.

על פי הסכם שנחתם ביום 14 בדצמבר 2016 בין קרן ספיר למפעל (להלן: "ההסכם"), התחייב המפעל כי כספי הקרן אשר יעברו למפעל ישמשו אך ורק לצרכי הפרס, הפעלתו ולמטרות אלו בלבד. כמו כן התחייב המפעל להעמיד מסגרת תקציבית להמשך קיומו של פרס ספיר לתקופה בת עשרים שנים לפחות מהעברת הפעלת הפרס למפעל.

כניסת ההסכם לתוקף מותנית באישור תקנון המפעל על ידי משרד המשפטים. נכון למועד דוחות כספיים אלה טרם התקבל האישור האמור.

ביום 25 בספטמבר 2017 אישר הדרכתוריון של קרן ספיר אישור תוספת להסכם, אשר מאשר את תחילת הפירוק של קרן ספיר.

ה. נכון למועד הדוחות הכספיים אושרו כאמור לעיל מענקים למועצת הפיס לתרבות ואמנות ולפרויקט מלגות פיס וכן למענקים אחרים בסכום כולל של כ-11,625 אלפי ש"ח שטרם הוכרו כהוצאות בדוחות הכספיים ונכללו כיעוד מקורות תקציביים במסגרת ההון העצמי.

באור 26 - הכנסות מימון

ההרכב:

מאוחד	
לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר	
2016	2017
אלפי שקלים חדשים	
56,427	170,472
6,657	5,664
22	42
63,106	176,178

רווחים מניירות ערך סחירים
 הכנסות ריבית בגין פיקדונות בתאגידי בנקאיים
 הכנסות ריבית מהלוואות

באור 27 - הוצאות מימון

ההרכב:

מאוחד		
לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר		
2016	2017	
אלפי שקלים חדשים		
9,222	9,172	התחייבויות בשל הטבות לעובדים
1,731	1,765	הפרשי הצמדה
3,683	2,506	עמלות בנקים
1,477	1,571	הפרשי שער ואחרות
<u>16,113</u>	<u>15,014</u>	

באור 28 - רווח מפעילות שהופסקה, נטו

ההרכב:

מאוחד		
לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר		
2016	2017	
אלפי שקלים חדשים		
612,021	3,931	פדיון מהגרלות, נטו
(99,985)	(644)	הוצאות הקשורות בהגרלות: עמלות
(57,316)	-	פחת והפחתות
(5,301)	(587)	אחרות
<u>(162,602)</u>	<u>(1,231)</u>	
<u>(449,419)</u>	<u>(2,700)</u>	מענקים המיוחסים לפעילות שהופסקה
<u>-</u>	<u>-</u>	

באור 29 - מכשירים פיננסיים

א. עיקרי המדיניות החשבונאית:

פרטים לגבי עיקרי המדיניות החשבונאית והשיטות שאומצו, כולל התנאים להכרה, בסיס המדידה והבסיס לפיו הוכרו ההכנסות וההוצאות ביחס לכל קבוצה של נכסים פיננסיים והתחייבויות פיננסיות, מובאים בבאור 2.

ב. קבוצות מכשירים פיננסיים:

מאוחד	
ליום 31 בדצמבר	
2016	2017
אלפי שקלים חדשים	
331,880	314,661
776,034	581,140
3,218,336	3,385,333
176,765	184,573
<u>4,503,015</u>	<u>4,465,707</u>

נכסים פיננסיים:

מזומנים ושווי מזומנים
פיקדונות בתאגידים בנקאיים
ניירות ערך סחירים
משווקים ולקוחות וחיבים אחרים

התחייבויות פיננסיות:

התחייבויות פיננסיות הנמדדות בעלות מופחתת

<u>4,262,411</u>	<u>4,676,767</u>
------------------	------------------

ג. מטרות ניהול סיכונים פיננסיים:

פעילויות המפעל חושפות אותו לסיכונים הקשורים למכשירים פיננסיים שונים, כגון: סיכוני שוק (לרבות סיכון מטבע, סיכון שווי הוגן בגין שיעור ריבית וסיכון מחיר), סיכון אשראי וסיכון נזילות. תוכנית ניהול הסיכונים הכוללת של המפעל מתמקדת בפעולות לצמצום למינימום של השפעות שליליות אפשריות על הביצועים הפיננסיים של המפעל. ניהול הסיכונים מבוצע על ידי אגף הכספים בהתאם למדיניות שאושרה על ידי דירקטוריון המפעל וועדותיו.

1. סיכון שוק:

א. סיכון מטבע:

למפעל מכשירים פיננסיים (בעיקר מזומנים, פיקדונות בבנקים וניירות ערך) הנקובים במט"ח או הצמודים למט"ח בעיקר לצורך עסקאות חליפין מול ספקים אשר תמורתם נקובים במט"ח או צמודים למט"ח. כתוצאה מכך, חשוף המפעל לתנודות בשערי חליפין. החשיפה לסיכון המטבע מנוהלת על ידי מדיניות ניהול הסיכונים המאושרת.

בשנים 2016-2017 לא חלו שינוי בחשיפה לסיכון מטבע או בדרך בה המפעל מנהל או מודד את הסיכון.

הערכים בספרים של הנכסים וההתחייבויות הכספיים של המפעל הנקובים במטבע חוץ הינם כדלקמן:

באור 29 - מכשירים פיננסיים (המשך)

מאוחד				
התחייבויות		נכסים		
ליום 31 בדצמבר		ליום 31 בדצמבר		
2016	2017	2016	2017	
אלפי שקלים חדשים		אלפי שקלים חדשים		
7,318	10,005	139,737	125,156	דולר ארה"ב
4,049	2,460	9,794	7,931	יורו
-	-	641	-	אחר

ניתוח רגישות של מטבע חוץ

המפעל חשוף בעיקר לדולר ארה"ב. כמו כן, קיימת חשיפה ליורו. הטבלה הבאה מפרטת את הרגישות לעלייה או ירידה של 5% בשער החליפין הרלוונטי. 5% הוא שיעור הרגישות אשר נעשה בו שימוש בדיווח לאנשי המפתח הניהוליים וכן מדד זה מייצג את הערכות ההנהלה לגבי השינוי האפשרי הסביר בשערי החליפין. ניתוח הרגישות כולל יתרות קיימות של פריטים כספיים הנקובים במטבע חוץ ומתאים את התרגום שלהם בתום התקופה לשינוי בשיעור של 5% בשיעורי מטבע חוץ.

מספר חיובי בטבלה מציין עליה ברווח או ההפסד כאשר מטבע הש"ח מתחזק ב- 5% ביחס למטבע הרלוונטי, או ירידה ברווח או ההפסד כאשר מטבע הש"ח נחלש ב- 5% ביחס למטבע הרלוונטי.

ההנחה ששאר הפרמטרים היו נשארים קבועים, השפעה של עליה ב- 5% במטבע הש"ח מול המטבעות האחרים הייתה כדלקמן:

מאוחד		
דוח רווח והפסד		
ליום 31 בדצמבר		
2016	2017	
אלפי שקלים חדשים		
(6,621)	(5,758)	דולר ארה"ב
(287)	(274)	יורו
(32)	-	אחר

באור 29 - מכשירים פיננסיים (המשך)

ב. סיכון ריבית:

למפעל השקעות במכשירים פיננסיים הנושאים שיעורי ריבית קבועים ומשתנים. למפעל קיימת חשיפה לסיכון בגין שינוי בשווי ההוגן של ההשקעות במכשירים הפיננסיים הנושאים ריבית משתנה כתוצאה משינוי בשיעורי ריבית השוק. לא היו שינויים בחשיפה לסיכון ריבית במהלך התקופה.

ג. סיכונים מחיר אחרים:

חשיפה למחירים

המפעל חשוף לסיכונים מחיר בגין מכשירים פיננסיים סחירים (בעיקר ניירות ערך סחירים) המטופלים כנכסים פיננסיים בשווי הוגן דרך רווח והפסד. הערך בספרים של ההשקעות החשופות לסיכון מחיר הינו 3,385,333 אלפי ש"ח. מידת החשיפה לסיכון במהלך השנה גדלה ב- 166,997 אלפי ש"ח עקב גידול בהשקעה בניירות ערך סחירים.

ניתוח רגישות של מחיר ניירות ערך סחירים

ניתוח הרגישות להלן נקבע בהתבסס על החשיפה לסיכונים מחיר ניירות ערך סחירים במועד הדיווח.

אם מחירי ניירות ערך סחירים היו גבוהים/ נמוכים ב- 1% ההשפעה על הרווח הייתה כדלקמן: הרווח הנקי לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2017 יגדל או יקטן ב- 33,853 אלפי ש"ח (2016: יגדל או יקטן ב-32,183 אלפי ש"ח).

2. ניהול סיכון אשראי:

סיכון אשראי מתייחס לסיכון שהצד שכנגד לא יעמוד בהתחייבויותיו החוזיות ויגרום להפסד פיננסי למפעל. מזומנים ופיקדונות של המפעל מופקדים בתאגידים בנקאיים מוכרים ולפיכך הנהלת המפעל אינה צופה סיכונים אשראי מהותיים בגינם. ניירות ערך סחירים הינם בעיקר אגרות חוב ממשלתיות ואגרות חוב אחרות בעלות דירוג אשראי מקבוצת A ומעלה. מידע זה מסופק על ידי חברות דירוג אשראי.

המפעל מבצע את עיקר מכירותיו באמצעות שמונה משווקים אזוריים. בהתאם להסכמי ההפצה בין המשווקים למפעל, העמיד המפעל מסגרות אשראי למשווקים האזוריים כנגד קבלת ערבויות בנקאיות, לקיום התחייבויותיהם כלפי המפעל.

למפעל פיקדונות בתאגידים בנקאיים המשמשים בטוחה להלוואות לזמן ארוך שניתנו לרשויות מקומיות ללא בטחונות. הנהלת החברה אינה צופה הפסדים בגין החובות וההלוואות שצוינו לעיל שכן לחברה אפשרות לקיזוז סכומים שלא יפרעו מתוך התחייבויות החברה למתן מענקים בהתאם ליתרות לניצול העומדות לזכות הרשויות המקומיות.

חשיפת המפעל ודירוגי האשראי נבחנים על בסיס מתמשך. ניהול הסיכון נסקר ומאושר על ידי וועדת הכספים של המפעל. הערכים בספרים של הנכסים הפיננסיים שנרשמו בדוחות הכספיים, מייצגים את החשיפה המרבית של החברה לסיכון אשראי.

באור 29- מכשירים פיננסיים (המשך)

3. ניהול סיכון נזילות:

האחריות הסופית לניהול סיכון הנזילות חלה על הדירקטוריון, אשר קבע תכנית עבודה מתאימה לניהול סיכון הנזילות ביחס לדרישות ההנהלה לגבי מימון ונזילות בטווח הקצר, בטווח הבינוני ובטווח הארוך. החברה מנהלת את סיכון הנזילות על-ידי שמירה על אמצעים בנקאיים ואמצעי הלוואה, על-ידי פיקוח מתמשך על תזרימי המזומנים בפועל ואלו הצפויים והתאמת מאפייני הפדיון של נכסים והתחייבויות פיננסיים.

טבלאות סיכון ריבית ונזילות

א. התחייבויות פיננסיות:

הטבלאות הבאות מפרטות את מועדי הפירעון החוזיים הנתרים של הקבוצה בגין התחייבויות פיננסיות, אשר אינן מהוות מכשיר פיננסי נגזר. הטבלאות נערכו בהתבסס על תזרימי המזומנים הבלתי מהוונים של ההתחייבויות הפיננסיות בהתבסס על המועד המוקדם ביותר בו הקבוצה עשויה להידרש לפרוע אותן. הטבלה כוללת תזרימים הן בגין ריבית והן בגין קרן.

מאוחד	
ליום 31 בדצמבר	
2016	2017
אלפי שקלים חדשים	
<u>4,262,411</u>	<u>4,676,767</u>

שאינן נושאות ריבית

ההתחייבויות הפיננסיות שאינן נושאות ריבית כוללות התחייבויות בגין מענקים שטרם מומשו בסך של כ- 4,411,262 אלפי ש"ח (בשנת 2015: 3,993,038 אלפי ש"ח). תשלום כספי המענקים מבוצע בהתאם לשלבים שנקבעים על ידי המפעל לגבי כל סוג של מענק, וזאת לאחר שהוכח על ידי הרשות המקומית ביצוע השלבים להנחת דעתו של המפעל. מכיוון שקצב ביצוע הפרויקטים על ידי הרשויות המקומיות אינו בשליטתו של המפעל, סווגו כל ההתחייבויות בגין המענקים שטרם מומשו למועד המוקדם ביותר בו המפעל עשוי להידרש לפרוע אותן, לתקופה של עד שנה. בהתבסס על ניסיון העבר ומכיוון שלא ניתן להשלים את ביצוע כל הפרויקטים בתקופה של עד שנה, צופה המפעל כי פירעון ההתחייבויות בגין המענקים שטרם מומשו יתפרס על פני תקופה ממוצעת של כ-3 שנים.

ההתחייבויות הפיננסיות שאינן נושאות ריבית כוללות התחייבויות בגין זכיות לתשלום לשיעורין בסך של כ- 35,740 אלפי ש"ח (2016: כ-35,770 אלפי ש"ח). בהגרלות אלו זכאים הזוכים לקבל תשלומים תקופתיים בהתאם לתנאי כל הגרלה. למרות האמור לעיל, זכאים הזוכים בכל עת לבקש את הקדמת תשלומי הפרס בדרך של היוונם לתשלום חד פעמי השווה לסך כל יתרת תשלומי הפרס שטרם שולמו עד ליום הגשת הבקשה, כשהם מהוונים בריבית שנקבעה בתנאי ההגרלה. זכיות אלו נכללו בהתבסס על המועד המוקדם ביותר בו המפעל עשוי להידרש לפרוע אותן כשהן מהוונות בשיעור ריבית בהתאם לתנאי ההגרלות.

באור 29 - מכשירים פיננסיים (המשך)

ב. נכסים פיננסיים :

הטבלאות הבאות מפרטות את מועדי הפדיון הצפויים של הקבוצה בגין נכסים פיננסיים שאינם נגזרים. הטבלאות נערכו בהתבסס על מועדי הפדיון החזויים הבלתי מהוונים של הנכסים הפיננסיים כולל ריבית שתצמח מנכסים אלו, פרט למקרים בהם הקבוצה צופה כי תזרים המזומנים יתרחש בתקופה שונה.

מאוחד			
סך הכל	מעל 5 שנים	1-5 שנים	עד שנה (*)
אלפי שקלים חדשים			
1,928,699	-	-	1,928,699
985,947	-	-	985,947
251,191	-	-	251,191
219,496	-	-	219,496
-	-	-	-
<u>3,385,333</u>	<u>-</u>	<u>-</u>	<u>3,385,333</u>
581,140	-	180,233	400,907
151,861	-	-	151,861
27,167	-	-	27,167
5,545	783	1,244	3,518
<u>184,573</u>	<u>783</u>	<u>1,244</u>	<u>182,546</u>
<u>4,151,046</u>	<u>783</u>	<u>181,477</u>	<u>3,968,786</u>

ליום 31 בדצמבר 2017**נכסים פיננסיים בשווי הוגן דרך רווח והפסד**

אגרות חוב ממשלתיות

אגרות חוב קונצרניות

תעודות סל וקרנות נאמנות

מניות

מלווה קצר מועד

הלוואות הנמדדות בעלות מופחתת

פיקדונות בתאגידים בנקאיים

לקוחות וחייבים

משווקים

חברות כרטיסי אשראי

אחרים

באור 29 - מכשירים פיננסיים (המשך)

מאוחד			
סך הכל	מעל 5 שנים	1-5 שנים	עד שנה (*)
אלפי שקלים חדשים			
ליום 31 בדצמבר 2016			
נכסים פיננסיים בשווי הוגן דרך רווח והפסד			
1,772,721	-	-	1,772,721
אגרות חוב ממשלתיות			
1,035,812	-	-	1,035,812
אגרות חוב קונצרניות			
215,239	-	-	215,239
תעודות סל וקרנות נאמנות			
187,967	-	-	187,967
מניות			
6,597	-	-	6,597
מלווה קצר מועד			
<u>3,218,336</u>	<u>-</u>	<u>-</u>	<u>3,218,336</u>
הלוואות הנמדדות בעלות מופחתת			
פיקדונות בתאגידים בנקאיים			
776,034	25,636	188,338	562,060
לקוחות וחייבים			
משווקים			
143,494	-	-	143,494
חברות כרטיסי אשראי			
28,802	-	-	28,802
אחרים			
4,469	530	627	3,312
<u>176,765</u>	<u>530</u>	<u>627</u>	<u>175,608</u>
<u>4,171,135</u>	<u>26,166</u>	<u>188,965</u>	<u>3,956,004</u>

(*) נכון ליום 31 בדצמבר 2017 הנכסים הפיננסיים בשווי הוגן דרך רווח והפסד כוללים ניירות ערך בסך של כ- 189,507 אלפי ש"ח (ליום 31 בדצמבר 2016, 166,878 אלפי ש"ח) הנכללים בחשבונות בנק נפרדים וייעודיים המשמשים להבטחת תשלום כספי הפנסיה התקציבית לגמלאי המפעל הקיימים והעתידיים. המפעל רשאי להשקיע את הסכומים אשר הופקדו בחשבונות הבנק הנ"ל, בכל אפיק שימצא לנכון ובהתאם למדיניות ההשקעות של המפעל ועל כן נכללים במועד פדיון חזוי של עד שנה.

4. שווי הוגן:

הקבוצה סבורה כי ערכם בספרים של הנכסים וההתחייבויות הפיננסיים המוצגים בעלות מופחתת בדוחות הכספיים זהה בקירוב לשווי ההוגן. מכשירים פיננסיים המוצגים בדוח על המצב הכספי בשווי הוגן לצורך מדידת שווי ההוגן של מכשיריה הפיננסיים, מסווגת הקבוצה את מכשיריה הפיננסיים, הנמדדים בדוח על המצב הכספי על פי שווי ההוגן, למדרג הכולל את שלוש הרמות שלהלן: רמה 1: מחירים מצוטטים (לא מותאמים) בשווקים פעילים לנכסים והתחייבויות פיננסיים זהים.

באור 29 - מכשירים פיננסיים (המשך)

רמה 2: נתונים שאינם מחירים מצוטטים הכלולים ברמה 1, אשר נצפים, בצורה ישירה (קרי, מחירים) או עקיפה (נתונים הנגזרים ממחירים), לגבי נכסים והתחייבויות פיננסיים.

רמה 3: נתונים לגבי נכסים והתחייבויות פיננסיים שאינם מבוססים על נתוני שוק נצפים.

סיווג המכשירים הפיננסיים הנמדדים בשווי הוגן נעשה בהתבסס על הרמה הנמוכה ביותר בה נעשה שימוש משמעותי לצורך מדידת השווי ההוגן של המכשיר בכללותו.

כל הנכסים הפיננסיים בשווי הוגן של המפעל לימים 31 בדצמבר 2017 ו-2016, מבוססים על מחירים מצוטטים ונמדדים בשווי הוגן על פי רמה 1.

באור 30 - עסקאות עם צדדים קשורים

א. כללי:

1. המפעל הינו למועד הדוחות, חברה לתועלת הציבור בעלת הון מניות ללא ערך נקוב ואשר חבריה הינם נציגי הרשויות המקומיות. לחברה דירקטוריון הכולל נציגי שלטון מקומי, נציגי ממשלה ונציגי ציבור.

בהתאם למטרות המפעל וכחלק מפעילותה המאושרת, מחלקת המפעל מענקים למדינה ולרשויות המקומיות כמפורט להלן:

א. מענקים לפי הוראת המדינה בהתאם להיתר לעריכת הגרלות למימון הקמת כיתות לימוד בבתי ספר וגני ילדים.

ב. מענקים בהתאם לכללי "מורה הדרך" - אמת מידה אובייקטיבית להקצאת המענקים לרשויות המקומיות במסגרת יעדי הסיוע המאושרים על ידי המפעל. אמת המידה להקצאת כספי המפעל לרשויות המקומיות מבוססת על גודל האוכלוסייה ברשות המקומית, הדירוג החברתי- כלכלי של הרשות המקומית, מרחק ממרכז הערים הגדולות ושיעור המשרתים בצה"ל.

ג. מענקים בתחום התרבות והאומנות - פסטיבלים ומענקים בפרוייקטים קהילתיים באמנות בתחום המוזיקה מחול ותאטרון. מפעל הפיס מוציא קול קורא לרשויות ובו הוא מגדיר את תנאי קבלת המענקים.

כמו כן, המפעל משלם לרשויות המקומיות במהלך העסקים הרגיל תשלומי מיסים, אגרות והיטלים.

2. קרן מפעל הפיס ע"ש פנחס ספיר (חל"צ) וקרן מפעל הפיס ע"ש מיכאל לנדאו (חל"צ) (להלן - "הקרנות") הינן חברות מוגבלות בערבות בעלות הון מניות ללא ערך נקוב ורשומות כחברות לתועלת הציבור ברשם ההקדשות.

המפעל אינו מחזיק במניות של הקרנות המוחזקות על ידי חברי האסיפות הכלליות. המפעל מהווה את מקור ההון היחיד של הקרנות ומעביר הקצבות לפעילותן השוטפות.

באור 30 - עסקאות עם צדדים קשורים

ב. להלן פרטים על יתרות עם צדדים קשורים בדוחות המאוחדים על המצב הכספי:

מאוחד		
ליום 31 בדצמבר		
2016	2017	
אלפי שקלים חדשים		
		נכסים שוטפים
		חלויות שוטפות של פיקדונות המשמשים כבטוחה ליתרת הלוואה של תאגידים בנקאיים לרשויות מקומיות
12	-	
<u>670</u>	<u>626</u>	מקדמות מימון לרשויות מקומיות
<u>-</u>	<u>-</u>	נכסים שוטפים אחרים
		נכסים לא שוטפים
		מקדמות על חשבון מענקים למשרד האוצר
-	500,000	
		התחייבויות שוטפות
		ספקים ונותני שירותים
603	262	זכאים אחרים ויתרות זכות
<u>1,870</u>	<u>2,706</u>	מענקים לרשויות מקומיות בביצוע
<u>1,532,360</u>	<u>1,629,183</u>	מענקים לרשויות מקומיות לניצול
<u>1,110,572</u>	<u>1,264,999</u>	מענקים בגין הקמת כיתות לימוד וגני ילדים
<u>1,122,025</u>	<u>1,316,024</u>	מענקים והקצבות אחרים
2,520	3,416	
<u>3,938</u>	<u>4,250</u>	קרנות מפעל הפיס (כלול במענקים והקצבות אחרים)

באור 30 - עסקאות עם צדדים קשורים (המשך)

ג. להלן פרטים על עסקאות עם צדדים קשורים בדוחות המאוחדים על רווח או הפסד והפסד כולל אחר:

מאוחד	
לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר	
2016	2017
אלפי שקלים חדשים	

הוצאות בגין ארנונה של משרדים ונקודות מכירה לרשויות המקומיות:

2,847	1,816	הוצאות הקשורות בהגרלות
2,957	2,880	הוצאות הנהלה וכלליות
4,150	3,920	הוצאות בגין מס שילוט (כלול בהוצאות הקשורות בהגרלות)

(* כולל תשלומים לכל הרשויות המקומיות בישראל

3,351	4,134	שכר ונלוות ושכר דירקטורים לחברי הנהלה בכירה
824,328	651,186	מענקים בגין הקמת כיתות לימוד וגני ילדים
824,328	839,000	מענקים לרשויות מקומיות
11,293	10,209	מענקים והקצבות אחרים
3,750	2,540	הקצבות לקרנות מפעל הפיס (כלול במענקים והקצבות אחרים)